

Zemlja in dom

NOVEMBER 1937

LETO VIII

ŠTEV. 11

Za

zimo

oskrbite nakup
potrebne blaga
za obleke, plašče,
površnike, zimske
suknje in manufakture
sploh pri znani
solidni tvrdki

Novak - Ljubljana

Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Dobro blago - Ogromna izbira

in kljub vsemu znižane cene

MEZ
odlična prediva
za ročna dela

C.M.S.

Junak.

Zdravnik (po natančni preiskavi): «Od kdaj pa čutite bolečine?»

Bolnik: «Teden dni bo že, gospod doktor.»

Zdravnik: «Ljubi možak, tri rebra imate zlomljena! Zakaj pa niste prej prišli k meni?»

Bolnik: «Vidite, gospod doktor... če mi kdaj kaj manjka, mi takoj reče žena: Pepe, kajenja se boš moral odvaditi...»

Gospodinje pripovedujejo
ena drugi:
„Peči“ le z
Dr. Oetker jevim
pecilnim praškom

Prozorno Pelikan nalivno pero

Če hočeš
komu kaj pokloniti,
pokloni Pelikan!

Naša anketa

Ali ste za ločitev zakona ali proti njej?

Odgovori naročnic
na našo anketo

Spoštovana gospa urednica,

če dovolite, bi tudi jaz rada povedala svoje misli o Vaši anketi, ki je vzbudila toliko zanimanja in toliko različnega mnenja.

Zdaj sem že precej stara in s ponosom priznam, da sem že trideset let omožena. Kot državna uradnica sem prišla v različne kraje in sem spoznala mnogo ljudi. Tako sem dobila tudi globlji vtisk o srečnih in nesrečnih zakonih. Iz kroga mojih znancev so se trije za-

koni ločili. V vseh treh primerih je bil poglavitni vzrok isti: neenakost socialnega položaja zakoncev. V dveh primerih sta bila moža premožna in v dobrih službah, medtem ko nista ženi ničesar prinesli k hiši, v tretjem primeru je bilo obratno, mož brezposeln, žena pa premožna trgovka. Zaradi denarnega vprašanja so bili prepiri pri enih kakor pri drugih na dnevnem redu. Ločitev je bila neogibna.

S tem nečem reči, da bi se moral vsak zakon, ki temelji na tako različni socialni podlagi, kakor ti trije primeri, razdreti. Toda v takem zakonu živita lahko srečno oba le tedaj, če ima tisti, ki je prinesel denar k hiši, tudi dovolj srčne kulture, da ne da tega svojemu tovarišu občutiti. Ljudje s tako srčno kulturo so pa zelo redki. Zaradi tega mislim, da bi morali mladi ljudje predvsem paziti, da si izberejo živiljenjskega tovariša iz istega družabnega kroga in z istim socialnim položajem. To dvoje je gotovo v večini primerov pogoj za srečen, zadovoljen in trajen zakon.

S spoštovanjem

M. V., učiteljica v Savski banovini.

Draga gospa urednica!

Po dolgem času se spet enkrat oglašam. Star pregovor pravi, da človek v sreči in zadovoljstvu rad pozabi na svoje prijatelje, kadar je v stiski, se jih pa spomni. Pomagali ste mi, ko sem potrebovala Vaš nasvet, in zdaj se pa že dve leti nisem oglasila...

V zadnjih številkah sem z največjim zanimanjem brala odgovore Vaših cenjenih naročnic na razpisano anketo. Je že tako, da si moramo sami potolči robove, preden verjamemo pametnim nasvetom, ki nam jih dajejo izkušeni ljudje. Tako je bilo tudi z menoj. Vsi so mi branili, naj ne jemljem pijanca, ker ga nihče ne spreobrne; jaz sem pa le zmerom verovala v moč svoje mlade ljubezni in sem hotela po sili z glavo skozi zid. In ko so mi pozneje vsi starejši prijatelji svetovali, naj se ločim, češ da bo potlej meni in otrokoma bolje, jim tudi nisem takoj verjela in sem rajši še tri leta trpela v neznoznem zakonu.

Zdaj sama ne morem verjeti, da sem toliko prestala. Šele zadnje mesece čutim, da svobodneje diham in da me svet in živiljenje spet zanimata. Otroka sta v mojem skromnem domu presrečna in nikoli ne izprašujeta za očetom, kakor da ga nista nikoli imela. Saj je tudi bolje, da nimata očeta, kakor da bi ju pretepal, kadar se je vrnil ponoči pijan domov. Pa saj nisem hotela govoriti o svojem zgrešenem zakonu. Hotela sem le povedati, da s svojimi dopisi ne bomo mogli pomagati mladini. Storila bo zmerom le to, kar se bo zdelo njej prav, imela nas bo za starokopitne, naše

Oglas je registr. pod št. 1675 od 17. XII. 1936.

skušnje se ji ne bodo zdele verjetne, in s trdno vero, da bo zmagala, bo silila z glavo skozi zid. In ko si bo potolkla roge, bo spoznanje prepozno.

Iz lastne skušnje lahko rečem, da se ženska nikoli ne more dovolj zgodaj rešiti iz nesrečnega življenja. Če vidi, da ne more vkljub vsej potrpežljivosti in dobri volji živeti z možem v vzdržnem soglasju, je najbolje, da se prej ali slej odtrga od njega in začne živeti novo, svobodno življenje. Če pa čaka, da v nesrečnem zakonu postane stara, potem je zapravila vse življenje, ki ji ga nihče ne bo mogel vrniti.

Upam, draga gospa urednica, da mi ne zamerite, če se tako odločno postavim na stran tistih, ki so za ločitev zakona, in Vas prav pristržno pozdravljam Vaša hvaležna

P. P., ločenka.

Velecenjena gospa urednica!

Dovoljujem si poslati na Vašo anketo »Ali ste za ločitev zakona ali proti nji?« nekaj svojih misli.

Če zakonca nimata otrok in se ne moreta prilagoditi drug drugemu, je gotovo najbolje, da se ločita in si skušata urediti novo življenje. Življenje je tako kratko in kaj hitro minejo najlepša leta, zato se mi zdi, da bi nihče ne smel obsojati takih zakoncev, ki se ločijo. Če pa imata zakonca otroke, potem bi se moralo po moralnem kodeksu osredotočiti vse mišljenje in vsa skrb samo na otroke in postane vprašanje duševne harmonije med zakoncema bolj postranskega pomena. Oba se morata zatajevati, dajati otrokom dober zgled, oče naj vzbuja v otrocih spoštovanje do matere in obratno. Osebnosti ambicije posameznika morajo stopiti v ozadje, važno je samo, da pravilno negujemo

novo življenje, da vzgojimo otroke v ozorne člane človeške družbe. Zato odločno obsojam zakonca z otroki, ki se ločita. Otroci potrebuje mater in očeta. Drug drugega izpopolnjujeta. Če ima otrok samo mater ali pa samo očeta, bo gotovo bolj enostransko vzgojen. Zakonca morata biti dovolj močna, da skušata zaradi otrok premagati vsa nesoglasja. Morda jima bo nekaj let težko, toda pozneje, ko bodo otroci doraščali in ko bosta zakonca postala starejša, bosta uvidela, da njuna žrtev ni bila zaman.

To je moje naziranje. Zdaj naj pa še druge naročnice povedo, kaj mislijo o tem problemu.

Z lepimi pozdravi in s spoštovanjem beležim

I. Ž.

Pogosto beremo o najnenavadnejših vzrokih, ki so zakrivili ločitve zakonov. Beremo o tragedijah, zmedah in zablodah, ki so raztrgale vezi, sklenjene nekoč v srečnem zaupanju v skupno bodočnost. Zakoni novega časa so ločitev olajšali. Bo pa čisto koristno, če bomo pogledali tudi mimo vseh paragrafov na vprašanje ločitve po človeško.

Zakon je za moža in za ženo enako tpegan. Za ženo še morda nekoliko bolj. V zaupanju na zakonskega tovariša navadno zapusti okolico, v kateri je zrasla, gospodarsko podlago, ki si jo je bila zgradila. Finančno postane odvisna od moža. Če nastane iznenada notranji razpad zakona — recimo, da tudi brez njene kriče —, je njej položaj nenavadno težaven. Ne samo da je na znotraj obubožala. Tudi nobene gospodarske eksistence nima več in to, kar je bilo njen dom, je razbito. Kaj naj stori? Ali naj ostane v verigah, ali naj še nadalje vsak dan prenaša duševne muke? Ali pa naj se vrže iz zakona brez trdnih tal pod nogami. Saj vemo vsi, kako težavno je v dandanašnjih dneh ustvariti novo eksistenco! In tista malenkost, ki jo zakon zagotavlja? Ali naj torej ostane?

Če je zakon brez otrok in ne kaže, da bi bilo mogoče premostiti notranja nasprotstva v zakonu, je vsaj vsekako hrabrejše, da vzame sama svojo usodo v roke. Toda pri tem je potrebno zaupanje vase, pogum in moč. Ženska, ki je malenkostna, malodušna, naj rajši ostane, kjer je. Nosi naj svoj jarem, poskuša naj vse izboljšati in se prilagoditi. Drugače se bo samo uničila.

Če pa so v zakonski zvezi otroci, je treba najprej pomisliti nanje, na njih telesno in duševno uspevanje. Če nastajajo med zakoncema spori, če padajo besede, ki utegnejo zastripiti nežno, občutljivo notranje življenje otrok za vse čase, besede, ki utegnejo pokopati ljubezen in spoštovanje, je čim hitrejša ločitev pač edina rešitev. Če pa je le najmanjša možnost, da ohraniti zakonca vzlic vzajemni odtujitvi otrokom svoj dom, če znata zaradi otrok premagovati samega sebe, naj zakon ostane zakon, zakon dolžnosti, dokler se ne bo res dobil lepši dom ali pa bodo otroci že toliko odrasli, da ne bodo več potrebovali dobre roke, ki bi jih vodila v življenje.

Nič ni žalostnejše, kakor otrok brez korenin. In nič ni bolj sramotno, kakor da damo otrokom življenje, potem pa o

Vaša kava je boljša
in cenejša

Pravim
Franckom

lahkomiselnosti in samopašnosti uničimo tla, iz katerih bi morali ti otroci črpati svojo moč, tla, ki bi morala biti sveta in ki bi jih krepila za vse lepo in dobro v življenju. Zaradi otrok in zaradi velike odgovornosti proti njim, zaradi njihove duševne sreče in vere v življenje naj vsakdo stokrat premotri, kakšen je njegov tovariš, ki si ga je izbral za zakon, naj stokrat preizkusi, ali ni bolje prenašati težave nesrečnega zakona, kakor pa ta zakon razdejati.

R. B.

Posnemajte!

Za tiskovni sklad so darovale tele gosp. naročnice: Iv. Erženova, Kranj, 67 din; Josipina Grobelnikova, Maribor, 55 din; Antonija Podlipnikova, Split, in Marica Sušnikova, Novo mesto, po 50 din; Greta Hauptmanova, Stari trg, 43 Din; Terezija Arhova, Studenec, 35 din; Breda Lavričeva, Celje, Jerica Klemenčičeva, Groblje, in Cecilija Kovačeva, Split, po 30 din; Agata Mrakova, Polje, 27 din; Jožica Šubertova, Moste, 25 din; Dragica Grčarjeva, Jesenice, Fani Ocvirkova, Koprivnica, in Angela Zaplotnikova, Trbovlje, po 20 din; Veselka Rupčičeva, Zagreb, 18 din; Pavla Potočnikova, Petrinja, Jelica Kovačičeva, Sušak, in Pavla Kalanova, Jesenice, po 15 din; Marica Zajčeva, Ljubljana, Leopold Kurent, Francija, in Malči Resnikova, Podgora, po 10 din; Lina Medjova, Dubrovnik, 7 din; Mira dr. Štempiharjeva, Jesenice, Marica Paulinova, Hrušica, Anica Senekovičeva, Pragersko, Zalka Hrovatova, Selo, in Danica Potočnikova, Dol, po 5 din; Mila Rangusova, Kranj, Heda dr. Turkova, Novi kot, Anita Pečnikova, Šent Vid, Zofija Omanova, Krtina, in Ivana Barletova, Gorica, po 3 din; Terezija Mervarjeva, Žužemberk, Marija Šuligojeva, Brod, Anica Pavličeva, Gabersko, Nežika Dobnikova, Sv. Jurij, Albina Logarjeva, Vrhnika, in Herma Ivančeva, Vič, po 2 din.

Vsem darovalkam se iskreno in pristržno zahvaljujem. To pomoč v teh hudih časih vedo ceniti tiste revne naročnice, ki dobivajo iz tega sklada »Zeno in dom« brezplačno.

Poizkusite novi Cutex-lak za nohte! Namažete se na lahko. V steklenički se ne zgosti. Elegantne dame dajejo povsod prednost novim skladnim barvam: »Rust«, »Old Rose« in »Robin Red«.

CUTEX
TEKOČI LAK ZA NOHTE

Ali so beli zobje zares vedno zdravi?

Poglejte si enkrat tudi notranjo stran Vaših zob, kajti tu se tvori navadno nevarni zobni kamen ter opravlja svoje uničevalno delo.

Sargov KALODONT napravi Vaše zobe ne samo bele, temveč odpravlja tudi zobni kamen. Sargov KALODONT je edina zobna pasta v Jugoslaviji, katera vsebuje sulforicin-oleat dra Bräunlicha, neštetokrat preizkušeno sredstvo proti zobnemu kamnu.

SARGOV

KALODONT

proti
zobnemu
kamnu

★ Prijetno poživilo: Kalodont voda za usta! Koncentrirane sestavine, izborna razkuževalno sredstvo, varčna v uporabi.

Soir de Paris

Eleganca brez parfuma je isto, kar telo brez duše. Vaša lepota, milostna gospa, mora biti obkrožena s finim dihom znamenitega parfuma «Soir de Paris». To je pravi pariški parfum, poln sanj in ljubezni. Vzemite zvečer «Soir de Paris», ki Vas bo naredil še bolj poželjene...

BOURJOIS

B. Hrovat:

Iz okvira moralne vzgoje

(Nadaljevanje.)

Vzgoja pridnosti. Človek je rojen za delo kakor ptica za letanje, pravi ti-sočletna knjiga človeštva. Ni takega stanu, ni takega bogastva, ki bi dovoljevalo brezdelje. Že človeška narava zahteva delo, zato tudi človek ne more biti srečen in zadovoljen brez njega. Življenje brez dela je kakor slika brez okvira. Potrebno je, da uporabljamo svoje moči, sicer odreveni ali pa se razdrobi človeško telo, duša pa zarjavi.

V rodbini, kjer se družinski člani nič ne trudijo, kjer ne delajo z ljubeznijo in vdanostjo drug za drugega, tam ni srečnega družinskega življenja. Za delo je pa sposoben samo tisti, ki se ga je naučil v otroški dobi in ki je premagal sebičnost in udobnost, ki mu je torej delavnost že v naravi.

Otroka vodi k delu čut sebičnosti, a odvrta ga lahkomišelnost in težave, s katerimi se mora boriti. Ker ima otrok čut za delavnost, ne dovolimo, da bi bil dalje časa brez dela, a delo bodi vselej njegovi starosti primerno. Delo naj namreč počasi nadomesti igre. Z delom privadimo otroka hkrati potrpežljivosti, redu in vzdržljivosti. Ne dovolimo, da bi pričeto delo opustil in začel novo. Samo dovršeno delo daje notranjo zadovoljnost in nas izpodbuja k novemu delu.

Gonilna moč otroške delavnosti je zgled okolice. Če vidi dekle mater, ki kljub veliki utrujenosti ne neha delati, spozna, da delo dostikrat zahteva požrtvovalnosti in samozatajevanja. Zgled izpodbuja in daje otroku pogum za posnemanje.

Učenec je pridn, če dobi priznanje za svoje delo. Ta častihlepnost je lahko velika gonilna moč k pridnosti, vendar ne sme biti vselej vzrok, ki bi ga vodil k pridnosti. Zato ne bomo preveč radodarni s pohvalami. Otrok naj se zadovolji z zavestjo, da je delo dobro opravil.

Ne pustimo, da bi otrok lenobo pasesel, zato kaznujemo lenobo in vzbujamo v njem neprestano čut za dolžnost. Človek, ki pozna svoje dolžnosti, opravi vedno svoje delo, ne samo včas. Privadimo otroka na to. Naj se otrok iz našega zgleda in naših besed uči, da je delo sveta dolžnost in življenjski zakon, kateremu se mora vsakdo pokoravati.

Vzgoja k resnicoljubnosti. Začetek nevarnih razvad je lažnivost. Pod okriljem lažnivosti se razvijejo še razne druge napake. Razdirajoče delo lažnivosti je v tem, da zbere otrok vse svoje duševne moči, da bi mu laž uspela. Kateri pa so gonilne sile lažnivosti? Precejevanje samega sebe (če se kdo rad hvali), lahkomišelnost, egoizem, bolestno stanje (če kdo laže samo zato, da bi lagal) in škodoželjnost. Lažnivost pa ni samo to, če hote in vede govorimo neresnico, ampak tudi to je laž, če drugače govorimo, kakor mislimo, in če kažemo na zunaj druga čustva, kakor jih v resnici imamo.

Eno izmed najvažnejših sredstev za vzgojo resnicoljubnosti je dober zgled roditeljev in otrokove okolice. Vsi ti morajo govoriti zmeraj samo resnico in se zavedati, da svet spoštuje in zaupa samo resnicoljubnemu človeku. V živih slikah naj pokažejo otroku, da je laž nekaj nizkotnega. Kakor alkohol, ki sicer na videz okrepi utrujenega človeka, pa škoduje srcu in možganskim stanicam, prav tak vpliv ima laž na otrokovo dušo. Prepričati morajo otroka, da laž omadežuje človeški značaj, oslabi voljo in izpodkoplje ugled.

Lažnivost je treba strogo kaznovati. Če otroka kaznujemo za prvo laž, lažnivost lahko preprečimo. Kakor hitro ga zalotimo, da je lagal, ga pripravimo do tega, da laž prizna in nam obljubi, da ne bo več lagal. Dajmo mu čutiti, da je izgubil naše zaupanje, ki ga ni vreden, če laže. Kadar kaj trdi, mu ne verjemimo, dokler kdo ne potrdi resničnosti njegovih besed.

Zelo oprezni pa moramo biti, kadar je resničnost otrokovih besed dvomljiva. Ne obsojajmo otroka prej, dokler ne spoznamo resnice.

Napor žene pri porodu

Na zadnjem svetovnem kongresu ginekologov so razpravljali tudi o energiji, ki jo ženska porabi pri porodu.

Proti zaprtju Recipitate

Oglas reg. S. br. 3236 dne 19. II. 1936.

Dr. Steller iz Frankfurta je več let proučeval porodnice in ugotovil, da je porod pri nekaterih desetkrat večji napor kakor pri drugih. Vendar pa je naposled prišel do sklepa, da pomeni normalen, nekoliko daljši porod od žene toliko napora, kakor če bi prehodila peš 30 do 40 kilometrov.

To se ujema z znanim zdravniškim izrekom, da se porabi pri porodu toliko energije kakor pri enkratnem vzponu na Mont Blanc. To je seveda velik napor tudi za žensko, ki je fizičnega dela vajena.

Razstava ročnih del

Kakor smo že v prejšnji številki poročali, priredi priznana tvrdka MEZ, ki izdeluje odlični kvačkanec C-M-S, razstavo krasnih ročnih del, na katero opozarjamo vse naše naročnice.

Razstave se bodo vršile:

v Ljubljani od 2. do 5. novembra v dvorani Delavske zbornice;

v Škofji Loki 8. in 9. novembra, gostilna Rottenbücher;

v Kranju 12. in 13. novembra, hotel Stara pošta;

v Trzinu od 17. do 19. novembra, pošta; na Jesenicah od 23. do 26. novembra, narodna šola;

v Novem mestu (čas in kraj prireditve bosta objavljena v dnevnikih);

v Kočevju (čas in kraj prireditve bosta objavljena v dnevnikih).

Ne zamudite ugodne prilike in si to razstavo ogledajte.

Uporabljajte

Odo-ro-no redno, pa se lahko zanesete, da Vam potenje ne bo moglo delati neprijetnosti. — Odo-ro-no se lahko uporablja — zdravnik pa so ga priznali za čisto zanesljivega.

Proizvaja se v dveh jakostih: »Regular« (rdeči) za normalno kožo; »Instant« (bell) za občutljivo kožo.

ODO-RO-NO

Naravna lepota ali krinka?

Naravno lepa ali naličena? Kar se z ličilom ne da nikoli doseči, se doseže brez truda z redno nego: naravna lepota — tajnost uspeha.

Mladostno svežo, nežno in čisto polt dobite z redno uporabo ELIDA kreme IDEAL za podnevi. Ta krema se popolnoma vpije v kožo, jo napravi medlo in čisto kot alabaster. Koža se niti najmanj ne sveti, zato je ta krema idealna podlaga za puder. To je dnevna krema za polepšanje.

**Za noč mastna
Elida Citron Cold Cream.**

Njena izborna sestavina čisti in hrani kožo. Prastara polepševalna sredstva, hamamelis in citrón, je združila napredna znanost v popolnost, zato ta krema kozmetično najbolje deluje.

ELIDA IDEAL KREMA

Skrbi in težave najstarejše.

Skrajno neugodne razmere in pa slab očetov zaslužek so mojo mater prisilili, da si je spet poiskala službo. Jaz kot najstarejša pa doma gospodinjim. Zelo rada delam in se prav tako veselimo dobro uspele jedi kakor lepo pospravljene sobe in kuhinje. Boli me pa, da niti brata niti sestre ne upoštevajo mojega dela in truda. Ne samo da mi nihče izmed njih pri delu neče pomagati, še nagajajo mi, kjerkoli in kadarkoli le morejo. Kako naj si pomagam? Ali naj jih zatožim materi?

J. B.

Odgovor. Krotiti štiri razposajence res ni lahka naloga za tako mlado dekle, to Vam bo vsak rad priznal. Pa Vam vendarle polagam na srce, da potrpite in matere ne vznemirjate s svojimi pritožbami. Ves dan se trudi in muči in ves dan se tudi veseli večera, ko se vrne domov k možu in k otrokom, da med njimi preživi vsaj nekaj ur oddiha in počitka. To edino veselje pa bi ji skalili s svojimi pritožbami. Zato rajši govorite s svojimi brati in sestrami. V resnem, toda ne surovem ali pa sovražnem tonu jim povejte, da tako ne more iti dalje. Saj so že dosti veliki in pametni in bi lahko spoznali, da ne smejo uganjati samo burk, medtem ko se mati in oče in še sestra trudijo zanje. Predočite jim tudi, kako žalostna bi bila mati, če bi zvedela, kako otroško neumni in razposajeni so. Videli boste, da si bodo te besede vzeli k srcu in se spametovali in boljšali.

Preprečena ljubezen.

Zaljubila sem se prvič v svojem življenju, in sicer resno in globoko v bratovega prijatelja, ki je 10 let starejši od mene. Imam 18 let. Prav dobro vem, da me ima rad tudi on. Bil je več let vsak dan naš gost, sedaj ga že več ko mesec dni ni bilo k nam. Prepričana sem, da se ne ogiblje naše hiše iz lastnega nagiba, ampak da mu je moral nekdo namigniti, naj mi ne meša glave. Kdo je to storil, si ne morem misliti. Morda moja mati ali moj brat ali pa oče. Izgubila sem zaupanje do vseh in zaradi tega silno trpim. Kaj naj storim? Ali naj fantu pišem ali naj se izkušam izven doma sestati z njim?

Nesrečna.

Odgovor. Upam, da ste medtem že sami uvideli, da bi ne bilo prav, ko bi fantu pisali, še manj pa, da bi za njim oprezali po cestah in ulicah. Če Vas ima resnično rad, kakor Vi to domnevate, potem bodite brez skrbi: prej ali slej bo že našel pot do Vas. Pa tudi če mu je kdo Vaših pisal, bo prišel, če Vas le ima zadosti rad. Če bi Vam bilo pa le prehudo, tedaj se zaupajte svoji materi. Verujte mi, da je to edina pot, če hočete dobiti mir in uteho in če se nečete izpostaviti nevarnosti, da že v zgodnji mladosti zapravite svojo življenjsko srečo.

Ta nesrečna dota.

Moja 28letna hčerka je zaročena s fantom iz zelo premožne hiše. Rada bi se vzela, pa so njegovi starši proti temu, ker si žele vsaj tako bogate snahu, kakor so sami. Jaz pa svoji hčerki ne morem dati drugega kakor lepo perilo in skromno pohištvo. Naj mar sama stopim k njegovim staršem in jim pojasnim, da sreča dveh ljudi ni odvisna od bogastva in denarja, ampak predvsem od ljubezni? Ali naj svetujem svoji hčerki, da to razmerje razdere?

Zaskrbljena mati.

Odgovor. Če ima Vaša hčerka 28 let, tedaj je njen zaročenec najbrže najmanj toliko star. Gre torej za dva odrasla človeka, ki svoj položaj prav lahko že sama presodita in po svoji volji ukrepata. Ako bi Vi — morda celo na svojo pest in brez njene vednosti — posegali v njuno usodo, bi prav gotovo ne bilo prav. Kar morete storiti, je edino to, da ji pametno svetujete in jo opozorite na vse nevarnosti in nevšečnosti. Prigovarjati ali odgovarjati ali pa celo siliti, bi ne bilo v srečo ne njej in ne Vam.

Otrok druge.

Več let sem hodila s fantom, ki sem ga imela zelo rada. Ker pa ni bilo prav nobenega upanja, da bi se mogla kdaj vzeti, sem to razmerje pred tremi leti prekinila. Sedaj sva se po naključju spet sešla. In izkazalo se je, da se imava še prav tako rada, kakor sva se imela poprej. Tudi poročila bi se sedaj lahko. On ima stalno službo in nekaj prihranka. Jaz sem si pa medtem tudi napravila marsikaj, kar je potrebno v gospodinjstvu, in bi lahko še po poroki ostala nekaj časa v službi.

Pa vendar se ne morem odločiti za poroko. On je namreč postal medtem oče nezakonskega otroka. Z materjo tega otroka sicer nima nobenega stika več, ker se je ta poročila s tujcem, vendar pa mora skrbeti za otroka. Ne plaši me pa toliko ta oskrbovalnina kakor strah, da me bo ta otrok neprestano spominjal na to, kar je bilo. Ali naj se vendarle poročim? D. S.

Odgovor. Če Vas že zdaj plaši misel na tega otroka, potem je pač najbolje, da se ne omožite. Po moji sodbi bi pa morali pomisliti, da se človek dandanes težje ogne neštetim izkušnjam in ni vselej zasluga človeka, če je ostal čist in nedotaknjen. Kajti «nepreizkušena krepost ni krepost» pravi že star pregovor. Ko bi pa morali seveda vsak mesec z gnevom v srcu odštevati nesrečno oskrbovalnino ali biti otroku, če ga morda kdaj le vzamete k sebi, slaba in krivična rednica in bi razen tega še svojemu možu grenili življenje z očitki, potem je pač za vse tri najboljše, da se ne vzameta.

Zakaj mora iti sama domov?

Kaj je temu vzrok? Saj je dražestna, mlada dama, ki je bila v svoji novi obleki naravnost očarujoča. Zakaj ni imela uspeha? Mogoče malenkost, ki je sami ne opazimo, pa je bolj važna kot vsa zunanja lepota in obleka. - Kako ugoden občutek pomirjenja ima oni, ki ve, da ostane sapa po zobni pasti Chlorodont vedno sveža in čista. Zjutraj in zvečer Chlorodont, drage gospe! Videle boste, kako to čudovito učinkuje.

Domači proizvod.

Chlorodont - zobna pasta

Poročile so se naročnice: gospodična Otilija Belčeva z gospodom Antonom Korošcem, trgovcem iz Gornje Radgone, gospodična Emilija Metličarjeva z gospodom Francem Jeričem, žandarmerijskim podnarednikom iz Južnega Broda, gospodična Slavica Miheljeva z gospodom Francem Mesaričem, žandarmerijskim podnarednikom iz Mitrašincev, in gospodična Vida Stupicova z gospodom Ivanom Kostanjškom iz Stožice.

Iskreno čestitamo!

Drage naročnice in bralke!

Leto za letom praznujemo 11. novembra dan miru. Ta dan je posvečen spominu na vse vojne grozote, na porušene domove, otirotele otroke, padle junake, za vse življenje pohabljeni moške, na mladeniče, ki so šli s svetlimi očmi branit domovino, pa so se vrnili slepi, na trpljenje mater, ki so trepetale za življenje svojih, v mukah in trpljenju porojenih in vzgojenih sinov, na dekleta, ki so med svetovno vojno z jokom vstajala in z jokom legala spat, medtem ko so njih dragi krvaveli na bojiščih... Predosem pa je ta dan posvečen spominu nepreglednih poljan belih križev... Tisoči in tisoči, desetstisoči, stotisoči, milijoni in milijoni križev kriče v nebo: umreti smo morali, ko bi bili še tako radi živeli! In vsi ti križi vpijejo v svet: Nikoli več vojne!

Spominu padlih žrtvujemo ta dan dve minuti molka. Dve borni minuti molka njim, ki bi bili tako radi v naši sredini! Dve borni minuti molka materam in ženam, ki so v obupu in trpljenju zaihtele! Dve minuti molka tistim, ki jih svetovni požar še ni dovolj iztreznil in ki še zmerom razmišljajo, kako bi si s pomočjo človeških žrtev napolnili žepe. Toliko milijonov in milijonov belih križev štrli v nebo in vsako leto jim posvetimo dve borni kratki minuti molka...

Tem križem smo dolžniki! Mi, ki nam je vojna vihra prizanesla, mi, ki smo kljub vsemu trpljenju ostali živi in še smemo gledati, kako vstaja solnce izra zelenih hribov, kako vzrasti drevo v pomlad, kako se dvigne škrlatna rožica visoko v nebo, kako se nasmehejo nedolžna otročka nsteca, kako vozi kmet jeseni bogato naložen voz domov, mi ki smo in dihamo — mi smo dolžni tem križem, da izpolnimo njih zapoved: nikoli več vojne!

Me, žene, ki so nam ostali možje ali sinovi pri življenju, smo dolžne tistim materam, ki so izgubile sinove in moške, da se z vsemi močmi borimo proti vojni. Boriti se moramo proti vsaki politični struji, ki terja kri in ki ji ti milijoni in milijoni belih križev niso sveti!

Žene vsega sveta se pridružujemo nememu kriku milijonov belih križev:

Nikoli več vojne!

Uredništvo.

1937 ŠTEV. 11
NOVEMBER
* LETO VIII *

Priložena je knjiga Angele Podgornikove:

Za pridne roke, VII. del.

Naročnice, ki še niso nakazale 37 din za
pet knjig, naj to še danes store.

Ko je umrla mati

esen se je po malem razdivjala. Minili so za tisto leto lepi dnevi, ožoltelo listje pod Tivolijem in Rožnikom je samo še čakalo poslednje burne noči, da bo osmukala veje, nakar bo drevje lahko spokojno počivalo do nove brsti. Zjutraj je megla segala do streh, iz nje je drobno pršilo, da so se klobuki in pelerine svetlikali od samih drobnih kapljic.

Tavali smo po Ljubljani, kakor tavamo vsako deževno in nemirno jesen, nezadovoljni s slehernim ro-

nim dnem in komaj čakajoči, da pride večer in z njim tišina dolgih jesenskih noči, ko ležemo trudni in spimo, spimo, kakor da hočemo prespati vse skrbi, ves zmisel našega pehanja na zemlji.

Ne, ne, tisto jesen se pa ob večerih nismo kar potuhnili v postelje. Volitve so razgibale Ljubljano. V vsakem okraju so bile vsak večer vsaj po dve, tri oštarije polne volilcev, ki so poslušali medla besedičenja govornikov, tako prazna, kakor cigaretni dim, ki se je kakor smrdljiva megla vlekel po gostilniških sobanah, in neokusna tako, kakor tisto vino, ki so ga volilci po litrih zastojkarsko vliвали vase. Meni so se zastudila politična zborovanja po oštarijah. Pa prav ta nejevolja, ki je kipela v meni, ko se je zunaj po ulicah podil jesenski piš, me je neki večer vlekla v največjo ljubljansko dvorano na zborovanje politikantov, ki so v svojem dolgem življenju že nešteto krat presedlali. Neznansko me je skominala radovednost, kaj nam le utegnejo modrovati možje, ki jih vse življenje diči sama neznačajnost.

Stal sem tam doli na koncu dvorane, dvorana je bila precej polna. Še burneje je kipel v meni kakor prej podnevi. Hotel sem se izkričati — a ko sem se komaj krotil, se je razburkala gruča sredi dvorane, mladina je začela vpiti in razsajati. Nastal je velikanski škandal in celo nekoliko pretepa, posegla je vmes policija, potem se je dvorana naglo izpraznila. Odleglo mi je kakor po poletni nevihti, ki je pregnala neznosno soparico...

Napotil sem se naravnost domov. Stanoval sem v ozki, mračni ulici blizu glavnega kolodvora, kjer imajo starinske hiše še dandanašnji svoje visoke, zidane ograje, vrtove in samotna drevesa. Neznansko rad sem imel prostrano sobo v stari hiši, toda tako malo sem bil doma... Nedaleč tam je bila ponočna kavarna, v njej je hrumelo sleherni noč do prvih jutrnjih ur. Iz najlepšega spanja me je nešteto krat zbudilo kričanje pijancev in drugih vpijativ, cviljenje grešnih žensk, hupanje avtomobilov, počasni peket fижakarskih konj.

Ko sem tisto noč legel, neprimerno bolj zgodaj kakor katerokoli drugo noč, me je naglo prevzela dremavica. Hrup iz kavarne, ki se je močneje oglašal v presledkih, kakor so se pač odpirala vrata kavarne, mi je bil to noč še celo všeč.

Zaspal sem, vem, da tako globoko, kakor že dolgo ne.

In sem spal morda tri, štiri ure, ko me je nenadno zbudilo v srcu, da sem se predramil. Ne, to ni bil zbudljaj, bil je sunek, bil je opomin. Ležal sem obrnjen na desno stran, k steni. Tiste kratke trenutke, ko sem se prebujal in razpiral dremave oči, mi je bilo, kakor

da zrem bel privid — nikoli si ne bom vedel razložiti tega prizora.

Kakor da se je v steni nad mano odprla majhna stenska kapelica, vsa bela ali posrebrena. V njej pa je bila namesto podobe Matere Božje moja mati, blede, žalostno nasmehljana, glavo rahlo nagnjeno. Ne vem natančno, ali tako živo sem preverjen, da mi je mignila z desnim kazalcem...

Ves prizor je trajal le nekaj kratkih trenutkov...

Že sem se popolnoma predramil, lahko bi bil takoj vstal in šel na delo. Ali zunaj je vladala še črna noč. Poslušal sem rahle pozdrave dežja, ki je zdaj pa zdaj od jesenskega vetra zagnan potrkal na okno.

Obležal sem v postelji prepaden, presenečen. Zbudilo se je kesanje: mati te opominja, sin! Že vse leto boleha tam doli na Posavju, kamor se je bila preselila k najstarejši hčerki. Poleti, da, ko so bili topli, sončni dnevi, je še prišla po stopnicah na dvorišče in na vrt, ruto rahlo zavezano pod vratom, roke sklenjene kakor k molitvi. Na jesen pa je legla. Menda sta minila že dva meseca, odkar sem bil zadnjič pri njej. Nič ni vpraševala, kako mi gre, kako živim.

Vem, posmihali so se mi drugi leto prej, ko sem se bil odločil, da pojdem v Ljubljano, kjer bom živel od samega peresa. Mati pa je sodila, polna zaupanja vame, kakor jaz vanjo: «Že veš, kako.» Vsa njena želja, vsa njena molitev in tudi volja je bila v prepričanju, da se mi ne sme ničesar slabega zgoditi na tem zmešanem svetu. Prav to njeno prepričanje je tudi mene spremljalo na vseh potih: nekoč v šolo, na vojno in naposled za kruhom. Toda otroci smo nevaležni, vsi, prav vsi. Sreča je samo, da matere od nas sploh ne terjajo hvaležnosti. Tako tudi jaz nisem vračal njene vere in zaupanja, kakor bi bil lahko. Še s pis-mom sem se redkokdaj oglasil, a kje neki, da bi si bil vsaj vsak mesec utrgal nedeljo, da obiščem mater...

Zdaj leži bolna, jesen jo je položila... Ali pa morda?... (Zunaj je močno zašumelo, močan piš je spet potegnil skozi veje starega drevesa pred hišo, da je poslednje listje sfrčalo po tleh, in tisti trenutek je udaril šop gostih kapelj po mojem oknu.) Ali se je morda dopolnilo njeno mučeniško življenje? Ali je prišla ura ločitve? Da, tako bo: v tej uri ločitve me je prišla od daleč skozi burno jesensko noč poslednjič opomnit in se poslovit, da mi bo njen blede obraz ostal za vse življenje neizbrisno v spominu...

Misel za mislijo mi je rojila po glavi. Naposled pa me je premagalo. Znova sem zaspal, trdno zaspal.

*

Tisto jutro sem šel potem nenavadno zgodaj v pisarno. Pospravljalica je bila šele zakurila in pometla ozke pisarne in se je močno začudila: «Kaj vas je vendar prineslo?»

«Nič,» sem odvrnil še dosti veselo in ravnodušno, «dela se mi je nabralo, naspal sem se dovolj.»

Pa se nisem mogel lotiti dela. Čim sem segel po peresu, me je zaskalelo v prstih. Zazrl sem se skozi okno. Tam na križišču dveh ulic je bilo nekaj življenja. Mlekarice so se vračale domov, branjevke so bitele na trg, študenti v šolo, uradniki v pisarne. Eno-lična, vedno enako uravnana pota in srečanja, nad vsem pa nizek oblak, iz katerega venomer prši, prši.

Prišel je tovariš, s katerim sva skupaj sedela v sobi. Še ni odložil suknje in dežnika, komaj da je

utrnul cigareto ob pepelnik, ko je vstopil pismonoša in prinesel brzojavko na moj naslov.

Torej vendarle. Ko sem podpisal sprejem brzojavke, me ni prešinjala žalost, marveč neko tiho zmagoslavje, da je mati resnično prišla poslednjo noč k meni po slovo in da je zvezana z menoj po tistih skrivnostnih poteh in vezeh, ki nam jih noben učenjak nikoli ne bo pojasnil.

Vzel sem brzojavko in jo skorajda malomarno ponudil tovarišu: «Na, odpri in preberi! Vem vsebino.»

Tovariš me je začuden pogledal, malo se je obotavljal, potem so njegovi dolgi prsti razgrebli tisti zloženi in zalepljeni papir. Nekoliko se mu je zamračilo čelo in svoje sive oči je uprl vame v majhni zadregi:

«Že veš? Res?»

«Vem.»

«Ali so ti pisali?»

«Ne. Toda tega ne boš razumel, če sam nekoč ne doživiš. Tega ni mogoče dopovedati. Poznam te, smejal bi se...»

Začuden me je gledal, ko mi je vrnil brzojavko. Pričel sem tisto kratko sporočilo, ki se ni moglo glagati drugače, kakor je pač bilo napisano: «Mati umrla. Pridi!»

Ves dan sem taval po Ljubljani. Izgubil sem mater — to je največja izguba v življenju. Vedel sem to. Toda krepil sem se, po stari svoji navadi sem tajil bolečino, ki se je hotela v meni razrasti kakor skrivnostna bohotna roža s trnjem. Tajil sem bolečino, vendar ves dan nisem nič pametnega ukrenil, vse mi je šlo narobe. Zamudil sem opoldanski vlak, ker sem se že na poti proti kolodvoru spomnil, da ni mogoče zdirjati domov brez črnega klobuka in brez črne kravate. Zares, materi bi bilo bolj všeč in božji postavi bi bolj ustrezalo, če bi s prvim vlakom pohitel domov, ko sem že vendar nepošteno zamudil v zadnjih dveh mesecih toliko priložnosti, da bi mater še enkrat videl živo. Toda človeške postavbe so drugačne, one zahtevajo črn klobuk in črno kravato, bolj kakor iskreno žalost.

Zvečer se je pomikal vlak na Posavje tako počasi od postaje do postaje kakor trop vernikov v nedeljo popoldne pri križevem potu. Ničesar nisem hotel misliti, sedel sem v kupeju pri oknu in sem gledal v noč. Nič več ni rosilo zunaj. Kupe je bil poln, potniki so molčali. Ne vem, nikoli nisem bil početnik in prijatelj kupejskih razgovorov, vedno se rad peljem le sam zase in nič mi ne more biti bolj zoprno, kakor priliznjeno poizvedovanje po družinskih in življenjskih razmerah neznanega sopotnika ali sopotnice. Toda ta večer sem bil vso vožnjo prepričan, da je moj molk porazno nalezljiv in da bi moral jaz prvi izpregovoriti besedo, pa bi se naenkrat v kupeju razvezala beseda. Še smeh lepe mladenke, ki mi je sedela nasproti, bi morda zazvenel v čast in veselje njeni mladosti.

Bilo je naposled treba izstopiti. Na velikem ovinku stoji kolodvor, jaz sem bil daleč v predzadnjem vagonu. Vlak je bil nagnjen zaradi ovinka. Ko sem stopil iz vagona v temo, sem z visokih stopnic telebnil na tla, da sem udaril s koleni po tračnici in so mi po udarcu ob pesek in kamenje skeleče zakrvavele roke. Resnično, ta dan mi je šlo vse narobe. Začutil sem se kakor otrok, ki ga na drobno tepe nesreča, ker ga hoče napraviti majhnega, spokornega, izbičanega, da bo nekoč vztrajnejši ob pravih udarcih življenja.

Šel sem v noč, poldrugo uro hoda po blatni razrvani cesti, pa ne vem, ali sem spešil ali ne. V kuhinji na

sestrinem domu smo se znašli bratje in sestre in ostalo sorodstvo. Izmed vseh obrazov ne pozabim bratovega. Dvajset let je bil starejši od mene, vojake je že služil, ko sem se jaz rodil — kolikšen razpon v materinem življenju od najstarejšega do najmlajšega sina, od prvega do desetega otroka!... Brat je bil sam že družinski oče, ali ko sva stopila iz kuhinje, da greva v gornjo sobo pokropit mater, je postal na pragu, solze so se mu usule po licih in je zaihtel in zaječal:

«Zdaj smo pa sami, čisto sami na svetu!»

Čudno, prečudno se je glasila njegova tožba. Da, sem pomislil, najstarejši je, najbolj materin, jaz sem zrasel poslednji, mnogo samovoljneje, že precej bolj odtujen od družine, zlasti po očetovi smrti, ki me je zadela, ko sem komaj pomeril prve korake v šolo. Vendar tak mož, kakršen je moj brat, sem mislil, pa se razjoče in raztoži, da je po materini smrti postal sirotal... Tisti trenutek sem se znova zavedel, kako varno je mene vodila materina volja na mojih potih v življenje, koliko samozavestnejši sem bil samo zaradi materinega prepričanja, da se meni ne sme nikoli nič hudega zgoditi.

S tiho, iskreno hvaležnostjo sem za to skrbno, daljno in vedno pričujoče varstvo stopil pred mrtvaški oder. Bilo je v sobi nekaj fantov in deklet iz vasi, pripovedovali so si historije, opravili so že molitev. Zdaj so onemeli, ko sva z bratom stopila v sobo, ki je dehtela po jesenskem cvetju. Vem, pričakovali so ganljivega svidenja, toda ni ga bilo. Ni mi spolzela ne ena solza po licu. Ustne so mi zadrhte in iskale besed, ki bi nadomestile prazno besedovanje davno naučene molitve. Pokropil sem mater z rožmarinom, pristopil sem k zglavju, odgrnil črni pajčolan in sem obstal kakor vkopan: prav takšna je bila v krsti, kakršna se mi je bila prikazala prejšnjo noč, ko je prišla k meni po slovo... Zbogom, mati!

Razgovorili smo se v kuhinji, spominjali smo se matere in davno pokojnih drugih iz našega rodu. Težko mi je šla beseda z jezika. Bal sem se, da mi ne bodo verjeli, če jim povem, kako sem zvedel, da mi je mati umrla. Šele ko sem povprašal po natančni uri njene smrti, sem se sam zase preveril, da je bilo moje srce dirnjeno prav tisto minuto, ko je materino življenje ugasnilo v lahнем smrtnem boju.

Sneg se je ponujal, svinčeno sivo je bilo nebo, ko smo se dopoldne pripravljali k pogrebu. Vsi trije duhovni so prišli od fare. Preprosta črna krsta je že stala pred hišo, pričele so se pogrebne molitve. Nikjer se niso svetlikali inštrumentali kakšne godbe, le pri podružnici na hribu je zaklenkal železni zvon. Nikogar ni bilo med pogrebci, ki bi se bil pripravljval z napisanim govorom v desnici k poslovilni besedi, le preužitkarica Mica je pojoč mrmrala zategle molitve in prebirala rožni venec, peščica pogrebcev je malomarno odgovarjala.

Sluh mi je bil zbistren ta dan, da sem čul sleherni šum papirja na preprostih vencih in sleherni šepet med redkimi pogrebci. Pa sem ujel tudi besedo sestre Tilke, ki ni mogla za pogrebom in je zajokala za durmi: «Moj Bog, ali ne bo nikogar drugega k pogrebu!»

Da, Bog, tako malo je bila naša mati znana v tujem kraju, tako redkokdaj je govorila s človekom, nikomur se ni usiljevala z besedo in nikoli ni želela praznih čenč, zato se je zbralo tako malo pogrebcev.

Možje so dvignili krsto in odpravili smo se na dolgo

pot k fari. Ali glej, vedno zmagovitejša je bila ta pot! Rahlo so se usipale snežinke, kakor da naletava srebro. Duhovniki so peli, zanosno. Možem, samim hrustom, je bilo dragoceno breme lahkotno. Iz sleherne hiše, koder smo hiteli mimo, so se priključevali pogrebci, na križiščih cest so pristopali. Večal se je pogrebni spreved — jaz pa sem mislil na sestro Tilko, ki se zdajle joče za domačim ognjiščem. In zvonovi so zapeli, tisti mogočni zvonovi pri fari, kakor da ne oznanjajo pokopa in smrti, marveč kakor da so se razgibali k pesmi vstajenja, tako so doneli polno in ubrano v mrzli jesenski dan. Pa so nehale tudi snežinke, raz-

grnilo se je sivo oblačje, pogledalo je na nas medleče sonce. Ni ga bilo mnogo, ni nas moglo več ogreti, toda posijalo je in pozlatilo moje matere zadnjo pot.

Položili smo mater v črno zemljo sredi pokopališča, tik ob velikem rjavem križu. Drugega ne pomnim več dobro.

*

Kadarkoli pride jesen in potrkajo ponoči kaplje na moje okno, zrem v spominu troje: mater, ki je prišla po slovo, črno jamo in veliki rjavi križ, ki počasi trohni in nemo gleda po pobočju pokopališča.

Pavel Drobntina.

GOSPODAR

sako jutro je stopil pastir Ivan na prag svoje kočice, ko je ležala dolina še vsa v senci. V ozkih, visokih pramenih se je dvigala megla iz nje in se plazila po pobočju gore na nasprotni strani. Njen vrh se je že smehljal v soncu in Ivan je vselej z veseljem opazil na planini pod njim bele, premikajoče se točke. Tam je pasel svojo čredo njegov neznani tovariš.

«Pozdravljen!» si je mislil, prepričan, da mu oni tam prav tako pri srčno odzdravlja. Nato je pogledal še k svojim zvestim sosedom: Ojstrici, Olševi in Raduhi. Veličastne in mogočne so molče strmele nanj, zavite v rahlo jutrnjo meglo. Toda ne vedno. Včasih so jim izza grebenov poredno gledali beli oblaki kakor kodraste otroške glave. Takrat se je srečno nasmejani Ivanov obraz vselej omračil, zakaj Ivan je dobro vedel, da pomenijo popoldansko nevihto. In neviht, ki pošastno izpreminjajo prijazno in tiho planino v pravi pekel, se je pastir Ivan tako zelo bal, da se je takrat vselej zašel k živini v stajo. Objel je kravo vodnico okrog vratu in pritiskal svoj obraz na njeno toplo kožo. Ostale krave so ga s svojimi velikimi očmi vdano gledale, kakor bi se jim smililo. Ovčke pa so se stisnile v kot in tam mirno čakale, da je utihnilo grmenje in ponehal dež.

Po nevihti, ko je planina v vsej svoji sončni lepoti spet svobodno zadihala, je Ivan navadno zlezel na strmo skalo nad kočico. Od ondod je najlepše videl v dolino in bogata Golobova domačija je ležala kakor na dlani pred njim. Tam je neomejeno vladal stari Golob, Ivanov gospodar. Plečat in močan ko hrast je vodil in nadziral posestvo in raztresal sitnost nad služinčadjo.

«Le meni ne moreš do živega!» si je ves zadovoljen mislil Ivan in veselo zaukal. Toda včasih si je vendar le zaželel v dolino. Pa ne da bi se mu stožilo po starem Golobu, o ne! Tam je bival nekdo drug, ki je mladega pastirja tako pogosto zvabljal na strmo skalo. To je bila deklica Rezka, majhna, drobna, prijazna in živahna. Tisto jutro, ko je odhajal, mu je obljubila, da pride k njemu na planino. Minila je prva nedelja in druga. Rezke pa ni bilo.

Ko je zlezel v mraku s skale in sedel pred kočico, je bil sam, tako sam kakor še nikoli.

Tretjo nedeljo ni šel več na skalo, čeprav je vedel, da mu bo hlapec Juš prinesel hrane za prihodnje tri tedne. Posedal je po manjših skalah, ki jih je vse polno štrlelo iz trave po pašniku, ali pa je pohajal za živino in pazil, da ni šla predaleč.

Ves čas svojega tihega pastirskega življenja skoraj ni videl človeka. Da bi se nekoliko razvedril, si je včasih zapel, pa je kmalu spet utihnil. Čudno, kakor bi se mu nekdo rogal, je odmevalo od skal. Z napetimi in nestrpnimi pričakovanjem je lovil vsak najmanjši šum, toda nikoli se ni zgodilo nič posebnega. Utrgala se je skala in zdrčala v globel ali pa je zbežala čez pašnik preplašena srna. Samo trenutek, in že je ni bilo več.

Neko jutro so ga prijetno presenetili udarci sekire, a je kmalu z žalostjo spoznal, da prihajajo zelo od daleč. Nekaj dni so ga vendarle kratkočasili, zakaj vedel je, da prihajajo izpod človeških rok.

Tretja nedelja je prinesla izpremembo.

V času, ko se je nagnilo sonce na drugo polovico neba, je prisopihal na planino hlapec Juš. Ivan bi ga bil od sreče najrajši objel, toda Juš je ostal trd kakor vedno.

«Izprazni nahrbtnik!» je rekel mrko. «Saj veš, da me čakajo konji v hlevu. Kdo bo poslušal starega, če me pred mrakom ne bo domov!»

«Tako, takoj!» je hitel Ivan in premišljal, kaj bi najprej vprašal hlapca, ki je prišel iz doline, od ljudi. Seveda ga je najbolj skrbela Rezka, toda da bi vprašal najprej po njej, se vendar ni spodobilo. Rekel je:

«Pozna se ti, Juš, da nisi vajen hribov.»

«Res, težko je lesti navkreber, toda ko si na vrhu, je le lepo. Sam svoj gospodar si in gospodar ti je toliko mar ko lanski sneg.»

«Gospodarja pa res nič ne čutim», je hitel zatrjevati pastir, vesel, da je Juš tako zgovoren.

Tisti hip pa kakor bi bilo Juša nekaj pičilo. Pograbil je nahrbtnik, ki ga je Ivan komaj izpraznil, in šel.

«Zdrav ostani!» mu je še zaklical in se že pričel spuščati navzdol.

«Stoj, Juš! Samo malo! Nekaj bi te rad vprašal!»

Hlapec se je le na pol obrnil in rekel:

«Hitro, no! Kaj bi rad? Ne utegnem, veš! Gospodar je rekel...»

«Že prav! Povej, kaj počne Rezka!»

«Rezke ni več pri Golobovih, gospodinja jo je naglala», je rekel Juš in šel dalje.

«Zakaj?» je vpil za njim pastir, toda hlapec se je samo obrnil, pokazal svoje slabe, rumene zobe in malomarno zamahnil z roko.

Presenečen je gledal Ivan dolgo za njim, nato pa zlezel na svojo skalo, da bi imel Juša čim dalje pred

očmi. Videl ga je, kako se je neokretno, vendar še precej hitro spuščal po strmini. Pogosto je nerodno stopil in padel na vse štiri. Ivan se je vselej veselo zasmel, čeprav ga je vest, da ni Rezke več pri Golobovih, zelo potrla. Napeto je sledil z očmi Jušu, ki je postajal vse manjši in manjši. Kako se bo le splazil čez gladko skalo nad prepadom? Ivan se že dolgo ni tako zabaval. Včasih se je hlapec skrtil za skupino nizkih smrek, pa se kmalu spet prikazal. Slednjič je prispel do skale in obstal.

«Ne upa si», si je mislil pastir in radovedno uprl oči vanj. Toda glej: Juš se je naglo obrnil in se pogljal spet navkreber.

«Halo, Juš!» je zakričal Ivan na ves glas. «Počakaj, pridem jaz k tebi!» Vedel je, da je hlapec nekaj pozabil.

Vajen planin, je skakal pastir kakor veverica s skale na skalo, da se je Juš, ki se je na njegov klic ustavil, kar čudil.

«No, kaj?»

«Gospodar je naročil, da pazi na živino! Če bo katero živinčje manjkalo, kadar priženeš v dolino, je rekel, da ti bo ob novem letu odtrgal. Da veš! Pa srečno!»

Še ob pravem času ga je Ivan zgrabil za suknjo in vprašal:

«Zakaj so nagnali Rezko? Povej!»

«Hm, zakaj? Gospodar jo je malo rad videl.»

«Beži, beži, ti in gospodar!» je zamahnil pastir z roko.

Zdaj ga ni več zanimalo, kako bo Juš preplezal skalo. Zdaj ga ni sploh nič več zanimalo. Še ozrl se ni, ker ni hotel videti bahate in prevzetne Golobove domačije, niti ne doline s tistim njenim umazanim življenjem.

Poiskal je živino, ker se mu je zdelo, da ga razume bolj od ljudi. Vdano ga je gledala. Ovčke so se mu

celo motale okrog nog in se prerivale, katera mu bo najbližja. Pogladi je vsako posebej po mehki glavi in jih tiho preštel. Ne zato, ker se je bal gospodarja. Rad jih je imel in smilila bi se mu, ko bi se katera ponesrečila. Ko jih je prvič preštel, jih je bilo samo štirinajst, moralo pa bi jih biti petnajst. Štel jih je enkrat in še enkrat. Samo štirinajst! Zaprl je živino v stajo in šel iskat izgubljeno ovco.

Dolgo je hodil iz doline v dolino, med pritlikavimi smrekami in skalami, iskal in klical. Spomnil se je tudi globoke vrtače, ki pa je bila ograjena. Vanjo ni mogla pasti. Vendar je stopil tudi tja.

Obstal je kakor okamenel. Na skali tik ograje je sedela Rezka z izgubljeno ovco v naročju.

«Prav, da si prišel», mu je zaklicala. «Nesel boš ovčko. Nogo si je zlomila.»

Veselo se je zasmejala, ko je opazila, kako začudeno jo gleda. Šele tedaj je izpregovoril:

«Kod si prišla, da te nisem videl?»

«Z one strani. Zdaj služim v Zaleški dolini že dva tedna.»

Ivan je prisedel in vprašal:

«Kaj pa gospodar, kakšen je?»

Pogledala ga je v oči in odgovorila:

«Mislim, Ivan, da so gospodarji vsi enaki. Zato, veš, ker so gospodarji.»

«Zato ker so gospodarji», je ponovil za njo. Nato je objel z eno roko ovčko, z drugo pa Rezko in tiho, toda odločno rekel:

«Zdaj, ko sem vaju našel, vaju tudi ne izpustim več izpred oči!»

Nekaj hipov sta še molče sedela, zakaj bila sta srečnejša od vseh mogočnikov v dolini. Gluha tišina, ki je vladala vrh planin, pa je še poglobljala njuno srečo.

Draga Hudalesova.

1914

Sin,
nocoj bi ti rada svečo prižgala
na grob,
pa ne vem, kje si.

Sin,
nocoj bi ti rada prst razrahljala,
če te teži.

Sin,
nocoj bi ti rada križ naravnala,
če še stoji.

Sin,
nocoj bi te rada tiho vprašala,
za kaj si prelil svojo kri.

Boris Rihteršič

REFLEKSI

«Oh, mama, kako si ti krivična! On je tako dober, pame-ten, pošten. Samo nevoščljivi ljudje vedo slabo o njem.»

Tako je prepričevala Metka svojo mamico, ki ji je branila znanje z Blaževim Pepetom.

«Ljubezen je slepa», je rekla mama. «Vse vidi v rožnati luči. V najlepši sliki. Tega, kar je v resnici, pa ne vidi. Nesrečna boš s Pepetom. Le verjemi. Moje oči ga vidijo takšnega, kakršen je v resnici. Te ljudske govorice, da ni za delo, da rad pohajkuje, da se rad laže, niso kar tako izmišljene. Lahko so malo pretirane, a izmišljene niso.»

Ali vse prigovarjanje ni nič zaleгло. Metka je ljubila Pepeta še vse bolj. In takrat, kadar misli srce in ne možgani, takrat razum ne more do veljave.

«Nikdar se mi ni še zlagal», je branila Metka svojega fanta. «Priden je tudi. Vedno skrbi, da bi kaj zaslužil. Če ne more dobiti stalnega dela, ni on kriv. Drugi mu ga izpodjedajo.»

«Oglej se vendar malo naokoli», je nevoljno rekla mati. «Kje je kdo, ki bi povedal kaj dobrega o njem?»

«Tudi slabega nič ne vedo.»

«Kaj?... Niti šol ni dokončal, ker je bil prelen, da bi se učil. Doma nič ne sliši, je trmast in mimo tega še len. Mislil, da je to pač dovolj za slabega zakonskega moža.»

«To ljudje govorijo», se je upirala Metka. «Ker mi ga zavidajo.»

Tako je šlo to prerekanje.

Zgodilo se je pa, ker se še nista mogla poročiti — Metka je imela skromno službico v pisarni, in ko bi se poročila, bi

morala službo pustiti, Pepe pa ni imel nobene stalne službe, samo tu in tam je popravil kakšen radioaparat — da ga je ob neki priliki videla z drugim dekletom. Metke ni opazil, ker je bil preveč zaverovan v novo znanko. Metka je kar onemela. Svojim očem ni mogla verjeti. Stisnilo jo je za srce, zgrabilo jo je za grlo.

«To da je on, Pepe? Njen Pepe?»

To vprašanje ji je sililo na jezik. Strmel je z izbuljenimi očmi in kar verjeti ni mogla.

«On, Pepe?»

To spoznanje je bilo tako strašno za Metko, da ji je kar korak zastal. Hotela je zbežati, zakričati, ali jezik je molčal, noge so jo pa kar same zanesle za grm h klopici, kjer je sedel njen Pepe s svojo novo znanko. Zavedela se je šele, ko je zadela ob klopico. Pepe je poskočil. Tista druga pa je vprašala nevoljno:

«Kaj bi pa radi, gospodična?»

Metka ni mogla odpreti ust, ker bi zajokala. Krčevito jih je stiskala. Le v očeh je Pepe videl ogenj. Ali hitro si je opomogel, se nasmehnil in ponovil:

«Kaj bi pa radi, gospodična?»

Metka je bolešno kriknila:

«Ha...»

Obrnila se je in zbežala domov.

Mati je opazila hčerkinjo pobitost. Mislila je, da se žalosti, ker ji brani Pepeta. Začela se ji je smiliti. Saj je sama vedela, kaj je ljubezen. Zato jo je tolažila:

«No, no, Metka, če že ni drugače, je pač križ. Morda pa res ni tak, kakor govore o njem. Človek se pač lahko moti.»

Metka je pogledala mater z velikimi očmi.

«Še hujši je», se ji je izvilo iz prsi. «Lažnivec, ničvrednež, propalica.»

Mati je ostrmela.

«Kaj?... Kako?»

«Eh, nič... Neumna sem res bila, da sem norela za njim. Kje sem le imela oči?»

Stana Vinšek:

SAŠA IN MAŠA

Pa sta res srčkani, naši dve mali! Ena ima štiri leta, druga pet. Saša je plavalaska, Maša rjavka, Saša drobna in tanka, Maša zalit štrukeljček — no, zamenjati bi ju ravno ne bilo lahko. Pa tudi notranje sta pravo nasprotje, te dve mali sestrični. Mogoče se prav zato tako dobro razumeta — kakor bi bili sestrici. Da, sestrici — to se pravi: včasih se tudi prav pošteno skregata in potem vztrajno in temeljito «kuhata mulo», vsaka v svojem piskrčku, vsaka v svojem kotičku — res, kakor pravi sestrici! In takrat ne zaleže nobena beseda. Mamici sta izkušali že vse mogoče, tudi očka sta se že grozeče pokazala v ozadju, pa ne zlepa, ne zgrda ni šlo — mali trmici imata kar čudno trdi glavici. Šele stric Milan je pogodil pravo — da, stric Milan, ta je tič! Poslušajte, kako je bilo:

Prejšnji četrtek sta se mali gospodični zopet enkrat sijajno razumeli. Kar mило ju je bilo gledati. Saša z mučko, Maša s kužkom — z živima živalcema seveda, ki ju imata punčki dosti rajši kakor najlepšo lutko. Živa štiriperesna deteljica se je imenitno zabavala, kajti tudi živalci se imata jako radi. Ravno je snežnobeli Miško prijazno mahljal s košatim repkom in siva mučka ga je lovila, ko sta se mali gospodični skregali. Sam Bog nebeški vedi zakaj. Sodeč po vrišču in krikju je bila stvar silno resna in konec je bil seveda takšen, da sta si segli v kodrčke. Že sta pa tudi — kakor v gledališču — pritekli razburjeni mamici, kar je splošno vznemirjenje samo še povečalo, in prepir se je končal kakor po navadi: Saša in Maša sta objokani sedeli vsaka v svojem kotičku. V tem prijetnem razpoloženju je vstopil stric Milan.

Kot star vojak je s strokovnjaškim pogledom ošinil bojišče in koj spoznal položaj. Rekel ni nič. Samo malo se je nasmehnil — in mamici sta takoj odhiteli: ena, da mu prinese cigaret, druga, da mu prinese likerja. Stric Milan se je pa medtem udobno zleknil v naslanjač in ravnodušno iztegnil svoje dolge noge.

Saška in Maška, ki imata strička zelo radi — saj ju pa tudi dovolj razvaja! — sta že malo poškilili vsaka iz svojega kota. Toda bliže nista prišli — mula vendar še ni bila skuhana!

Čakali sta, da ju bo striček poklical — kaj neki jima je danes prinesel? Pa ljubi striček ju sploh ni pogledal. Z zanimanjem je opazoval živalci, mučka in kužka, ki sta se zopet sredi preproge lovila in igrala, da je bilo veselo.

«Vidva mi ugajata», je rekel stric Milan, «ne skregata se za prazen nič, pa tudi mule ne znata kuhati, hvala Bogu. Zato pa sem vama tudi nekaj prinesel.»

In striček Milan je naenkrat imel v rokah polno vrečko kolačkov, lomil jih je in jih metal kužku in mučku. To je bilo za mali preveč. Že sta bili obrnjeni, kar nevede sta naredili korak za korakom in kar naenkrat sta se znašli na preprogi poleg psička in mučka. Oči, še malo vlažne, pa so proseče gledale strica Milana.

Ta se je pa samo smehljajal. A muček in kužek sta morala kaj kmalu svojo sladko južino deliti s svojima «velikima» prijateljicama. Pa zaradi tega nista prav nič vihala smrčkov. In kmalu so se vsi štirje veselo prekopicovali, muček je predel, psiček je veselo lajal in dekletci sta vriskali, da je kar skozi ušesa šlo. Zopet sta pritekli mamici. A tokrat sta se jih razveselili.

Maška in Saška sta stričku sedli na kolena, ena na levo, druga na desno, in sta mu slovesno obljubili, da se ne bosta nikdar več skregali. In besedo tudi pošteno držita — že ves teden.

Gospod prezident na obisku v otroškem zavetišču v Upici 12. VIII. 1926.

Profesor T. G. Masaryk v krogu svoje rodbine na počitnicah.

Gospod prezident koplje temelj za vzorno hišico v Laněh 27. V. 1928.

Dr. Tomažu Garrigue Masaryku v spomin

Dr. Tomaž Garrigue Masaryk je umrl.

Zdaj, ko se vsi žalostni in polni spoštovanja klanjamo senci tega velikega človeka, vsi čutimo, kaj pomeni genij, če se v njem dvoiga človeški duh skladno v vseh linijah. Poznamo genije, ki so ustvarjali zgodovino, kulturno in politično, in so obenem razdirali. Za svojo genialnost so zahtevali drugo merilo morale in etike, bili so hkrati višek razuma in človeka in njegova živalska provina.

Masaryk ni bil tak. Bil je vseskozi velik, genij, filozof, politik, znanstvenik, ki je svoje filozofske izsledke izvajal v praksi, človek, ki za svojo genialnost ni zahteval nobenega izjemnega stališča v družbi, ki je bil sama posebljena etika in morala. Zato se mu zdaj klanjajo vsi: prijatelji in nasprotniki.

Edini mož, ki je poleg svojega imena dodal in priznal tudi ime svoje žene, je imel tudi o ženskem vprašanju plemenite nazore in je videl njegovo rešitev v dvigu splošne kulture. Položaj žene je zanj merilo kulturne stopnje naroda in posameznika.

Zato se čutimo še posebno me ženske dolžne, da izkažemo čast velikemu duhu Tomaža Masaryka.

Nekaj njegovih izrekov naj ponazorijo našim bralkam misli, ki so vredne vsake zase globokega študija in ki bi morale postati evangelij vseh.

«Govori se o ženskem vprašanju. Jaz to besedo nerad uporabljam, ker ženskega vprašanja sploh ni. To je kulturno, človeško vprašanje, in če je žensko, je tudi moško in otroško. Od vsega početka razvoja do dandanes je trdna vez med obema spoloma človeške družbe, v resnici sta bila mož in žena s svojimi otroki, torej rodbina, zmeraj in sta še socialna enota. Le dekadentni

književniki, filozofi, medicinci in politiki so v dandanašnji dobi raztrgali družbo v neorganske provine in sprožili samo žensko vprašanje.»

«Koliko se govori o močnem in slabotnem spolu! V resnici opravlja najtežja dela prav za prav žena. To ni malenkost, sukati se ves dan po kuhinji, sploh ne priti na zrak, za vse druge delati, na sto stvari misliti. In razen tega še roditi otroke drugega za drugim. Domače delo je težko. Mož odsluži svojih osem ur, pa je prost. Za ženo osem ur ni zadosti.»

«O tem, kaj je prava domačnost, so zastareli nazori; zlasti v srednjih slojih je nazor, da je domačnost za to, da bi možu ne bilo treba hoditi v gostilno na hrano, da bi bila njegova žena kuharica in služkinja. Da bi domačnost trpela tam, kjer je žena zaposlena izven doma, ne verjamem, tudi tega ne verjamem, da bi ne bilo med možem in ženo lepega razmerja, ako bi se doma ne kuhalo.»

«Mislim, da bo prav, če priznamo, da sta si moški in ženska enaka v vsem. Razen spolnega razločka sta moški in ženska razumsko in čustveno na enaki stopnji. Pri budnem opazovanju življenja ne vidim razločka med razumsko nadarjenostjo moškega in ženske ter mislim, da je ženska sposobna za vsako delo in za vse učene, tako imenovane intelektualne poklice in da je lahko profesorica, zdravnica itd. Kar se tiče javnega življenja, mislim, da ima ženska pravico, udeleževati se vsega javnega gospodarstva, politike in sploh vsega. Glede političnega življenja so dokazala dejstva, da znajo ženske politično delovati.»

Če je mogel mož tolike modrosti in tolikega razgleda, kakor je bil prezident Osvoboditelj, tako oceniti žensko in njeno delo, je to gotovo najlepši dokaz za upravičenost ženskih teženj.

Masarykova prva ljubezen.

Prezident je sam pripovedoval pisatelju K. Čapku: «Zakaj sem odšel iz Brna? No, prav za prav zaradi ljubezni. Ko sem bil v peti šoli, je hodila k moji gospodinjini njena svakinja, deklica približno moje starosti. In zaljubila sta se. To je bila moja prva in velika ljubezen. Samo po sebi se razume, da sem hotel Tončko vzeti; štel in računal sem, kdaj bo to mogoče. Takrat sem se že sam preživljal in sem bil najstarejši v razredu. Razen tega sem imel boje z nekaterimi profesorji — skratka, čutil sem se zrelega in samostojnega človeka. S Tončko sta se sestajala. To so zvedeli tudi v šoli. In ker mi drugače niso mogli do živega, me je poklical ravnatelj k sebi in grdo govoril o tej moji ljubezni, kakor da uganjam nenravnosti. To me je tako užalilo in razburilo, da nisem vedel, kaj počnem. Ko je poklical šolskega slugo, sem pograbil grebljico in kričal, da ne dovolim, da bi se meni ali pa deklici delala krivica. Zato sem dobil consilium abeundi (nasvet, naj izstopim iz šole). Drugače mi niso ničesar storili, ker je moral ravnatelj sam čutiti, da ni imel prav.

To je bila moja prva ljubezen. Odsih dob sem o ljubezni mnogo premišljal. O tem sem po svojih poznejših skušnjah in pod vplivom svoje žene že dovolj govoril — ponavljam samo: Ljubezen, močna, prava ljubezen, ljubezen moža in žene, ki sta spolno nepokvarjena, je, kakor stoji v «Pesmi vseh pesmi», silna kakor smrt — je silnejša od smrti, ker

ohranja življenje in rodi nova življenja...

Kako se je Masaryk seznanil z miss Garrigue.

Tudi o tem je sam pravil K. Čapku, in to, kar boste čitali, so natanko njegove besede. Masaryk je bil leta 1877. v Nemčiji in tam se je v nekem lipskem penzionatu seznanil z rodbino Garrigue. Sam je rekel o tej rodbini: Garrigui so starega hugenotskega rodu. Gospod Garrigue se je izselil v Ameriko. Njegova žena, mati moje žene Šarlote, je bila z ameriškega Zapada in tudi iz starega rodu.

T. G. Masaryk se je seznanil s Šarloto Garrigue v penzionatu gospe Goeringove. Spočetka sta bila samo prijatelja, pozneje pa ju je skupno čitanje zelo zblížalo. Sam pravi o tem:

«Šarlota se je odpeljala v Elgersburg k svoji prijateljici. Po njenem odhodu sem se zavedel svojega razmerja donje in v pismu sem ji ponudil združitve za vse življenje. Odgovor je bil neodločen. Zato sem se odpeljal za njo in pogodila sva se.

Nato se je Šarlota odpeljala v Ameriko, jaz pa sem se vrnil na Dunaj. Začel sem pisati razpravo o samomoru, da bi postal docent na univerzi. Nenadno mi brzojavi gospod Goering, da je Šarlota padla z voza in se hudo poškodovala, naj pridem. Ko sem se pripravljaj na pot, sem prejel njeno pismo, češ da ni tako hudo in naj se ne dam odtrgati od dela. Toda bil sem nemiren in sem se vendar odpeljal čez Hamburg in Le Havre v Ameriko...

Preprost, kakršen je bil, je umrl na preprosti postelji. Zadnje ure mu je lajšal njegov zdravnik dr. Maixner.

... Šarlota je bila že skoraj zdrava. Kaj sedaj? Premišljal sem, ali naj ostanim v Ameriki in si poiščem kako službo, zakaj s svojim odpotovanjem sem izgubil na Dunaju vse dohodke (poučeval sem privatno). Morda bi utegnil tudi v Ameriki priti na univerzo ali k časopisu — vendar smo sklenili, da se vrnem in dokončam habilitacijo. Zato sem prosil gospoda Garrigua, da bi nama dal denarja za tri leta, dokler ne bom sam dovolj zaslužil. Gospod

Garrigue je bil pravi Amerikanec, v Ameriki pa je samo po sebi razumljivo, da mora človek, ki se ženi, sam preživljati svojo ženo. Zato je najprej odklonil podporo, ki jo je smatral za doto, potem pa nama je vendarle dal tri tisoč mark in potne listke. Nekaj časa nama je pošiljal majhno podporo. Petnajstega marca 1878 je bila poroka, zjutraj civilna na magistratu, zvečer cerkovna. Čez osem dni sva že potovala na Dunaj...

Naše igralke

Sava Severjeva.

Saj včasih takole v poznih oktobrskih večerih, ko piha zunaj veter in zanaša rumeno listje iz drevoreda prav na mokra okna, se zazdi človeku, da je samo eno še lepo in dobro na svetu: sedeti ob topli peči, vedeti, da so vsi tvoji dragi na varnem in da bo šele jutri treba spet v službo. No, in nocoj, nocoj nas mogoče čaka še predstava v gledališču, tam bo lepo.

Takrat se redka od nas spomni na tiste, ki so že v gledališču za zastorom in poslikanimi kulisami, ki se oblačijo v pisane kostume in ugibajo, kakšna šminka po najbolj zabrisala obrvi in poteze ob ustih. Seve, važna je tudi lasulja, kadar jo je treba povezniti na glavo, razgovor o plačah in kolinski vodi pa mogoče še važnejši...

Seve, tako hudo pa spet ni. Saj to je res, da je zakulisno življenje od sile zanimivo, včasih kar bolj od pravega odrskega. In mogoče vas bo zanimalo, da sem za kulisami spoznala tudi gospo Savo Severjevo prav takrat, ko je kot Charmaine pritekla z odra po prvem dejanju «Rivalov», ki so jih lansko leto igrali v ljubljanski drami.

Ko sem se ji predstavila, me je povabila v svojo garderobo. Komaj sem jo dohajala po stopnicah, tako je brzela v visokih, prišiljenih čevljih, kakršne smo nosile med svetovno vojno. «O, saj niso moji,» mi je hitela razlagati, «gospa Angela Rakarjeva mi jih je posodila za to vlogo. Prej sem pa dva tedna zastoj iskala takih po vseh ljubljanskih

skih trgovinah s čevlji.» V rumeni svileni bluzi čisto po pariški modi iz 1915. leta in v širokem, nabranem črnem krilu je bila tako drobna in neboljena, da bi ji človek ne verjel, ko mi je pripovedovala, kod povsod jo je že vodila njena umetniška pot.

V majhni garderobi v prvem nadstropju je sedla pred zrcalo, odložila rdečo, nakodrano lasuljo (saj veste, da je ona izrazita plavalaska) in mi povedala, da je nocoj izmed ženskega ansambla čisto sama v gledališču in da ima debelo uro časa zame. (Za to lepo uro se ji še enkrat zahvaljujem.)

In tako sem zvedela: da je bila njena prva velika vloga Katja v dramatisaciji Tolstega Vstajenja. (Spomnila sem se, da je v nemem filmu kreirala to vlogo Dolores del Rio, kasneje v zvočnem pa odlična ruska igralka in plesalka Ana Steen.) Takrat je igrala v Delavski zbornici pod Kreftovo režijo.

Po Berlinu, kamor je šla teoretično in praktično nadaljevat odrski študij, je dobila angažma v Skoplju. Ondi je razen drugih vlog igrala v srbsčini tudi Ano Karenino. «Oh,» se zasmije, «kako sem se učila ponoči iz rokopisa v cirilici. Si morete misliti?» (Res si komaj mislim.) «Bilo je lepo delati za to vlogo, seve, ko sem po nekaj dneh obveljala tekst. Vendar se moram vselej nasmejniti, kadar se spomnim, da sem največji uspeh v tej vlogi doživela po zaslugi suflerja, ki mi ni bil ravno naklonjen. Ko sem stala na odru sredi razonete igre prav nekaj hipov prej, preden moram pod vlak, mi je zmanjkalo teksta. Pomislite, zmanjkalo teksta. Saj to ni na odru prav nič posebnega in prehudega, le vprašajte moje kolege, toda grešna suflerska duša je takrat

umolknila v svoji škatli kakor riba v tolmunu. Mene je pa pograbila taka jeza, da se nisem niti malo zavedala svojih kretenj in mimike. Ko sem se znašla iz svojega svetega ogorčenja, sem že vedela tekst in sem igrala do konca. Seve, zgodilo se mi je to pri premieri. Ko so mi pritekli po predstavi za oder čestitke, niso mogli prehovati moje prekrasne igre v usodnih trenutkih pred samomorum.»

Gospo Savo je prekinil hrup, ki je naraščal v pritličju. Streljanje in kričanje je prevpila monotona pesem francoskih vojakov, ki odhajajo na fronto:

«Oj Suzana, oj Suzana,
što je sladak taj poljubac tvoj.»

«Še pol ure,» je rekla gospa, ko se je pesem oddaljila. «Sedaj odhajamo na vojsko, v zakopih se godi eno dejanje, ko se vrnejo, moram tudi jaz spet na oder.»

Iz Skoplja, mi je pravila, je bila angažirana v Osijek. Tu je prvič igrala v Krleževih dramah, v «Agoniji» in «Glembajevih». Za njeno odrsko ustvarjanje je to pomenilo novo dobo svežega, podvojenega dela pri kreaciji prefinjenih, živočno razbitih ženskih likov, neizbežno ujetih v tok propadajočega meščanskega magnatstva. Z Glembajevjo je gostovala v Ljubljani. To je bila njena blesteča vloga, izdelana do zadnjih fines in izpeta v vse poante. Spominjam se, da mi je zastajal dih na dijaškem stojišču, ko je s pridržano silo igrala težko sceno v petem dejanju.

Zvonec nad vrati v garderobo je zabnel. Gospo je vrglo s stola. «Proč zvoni.» Še enkrat je segla po pudru, skrila svoje mehke, plave lase pod trdo lasuljo rdečelaske in ponovila prve

stavke iz vloge v lepi francoščini, kakor da ni še nikoli izpregovorila krepkega slovenskega r. Hitro mi je še povedala, da je igrala po Osijeku še eno leto v Mariboru. (Tam sem jo videla v ruski komediji «Kvadratura kroga», v «Idealnem soprogu» Oskarja Wildeja in v opereti «Izgubljeni valček», kjer je vlogo male subrete odigrala s tako duhovitimi domisleki, da se ji nisem mogla dovolj načuditi.) Zoonec je sitno zabrnal drugič, tretjič. Gospa je kar pobegnila. Publika ne čaka rada.

Ko sem iz labirinta hodnikov v naši drami iskala izhoda, sem mislila na njene vloge v minili sezoni. Prva njena vloga je bila Grudnovka v Cankarjevi komediji «Za narodov blagor». Tu se je uveljavilo vse njeno izredno kultivirano odrsko prednašanje. V ruskih komedijah je igrala naivna, šarmantna, živahna dekleta («Tuje dete», «Kvadratura kroga»), njen največji uspeh je pa bila nedvomno vloga razvajene milijonarke Kitty v «Simfoniji 1937» (glej fotografijo).

Včeraj sem jo srečala na cesti drugi dan po premieri «Beraške opere». «Čestitam! Lepo je bilo. Nisem vedela, da tako odlično plešete in požete.»

«Hvala! Saj se je pa tudi krepko potil ves ansambel in prepeval že pred mesecem dni v drami:

«Opero vam zaigramo,
igro naših revnih dni;
ne z junaki vaših oper,
temveč kot živimo mi.»

«Obiščite me še kaj letos, da zveste o načrtih za to sezono. Pa naprjem še kakšno zgodbico iz zakulisnega življenja, da se bova smejala.» In že je brzela naprej, vedno vedra, vedno v delu in, kar je največ vredno, nikoli brez poguma in optimizma. Seveda, ob desetih

ima spet vajo v gledališču za svojo novo vlogo.

In če vam izdam, da ima sedaj v delu novo polneno jopico za malega Miho (to je njen nečak), da jo čaka še nekončana šahovska partija, kjer ne gre samo na življenje in smrt za to, kdo bo dobil mojstrski naslov, ampak tudi za kovača, ki ga mojster prisluzi (o, gospa Sava je bila pred nekaj leti jugoslovanska prvakinja v šahu in seveda tudi v plavanju), potem boste razumeli, zakaj vedno hiti na cesti in se ji mudi, kadar jo srečate. Bog pomagaj, saj mora še na trg in v cvetličarno (mama ima jutri god), mimogrede mora tudi k frizerju in v knjigarni je naročila Van Goghova pisma, potem pa še k šivilji. Nova odrska toaleta po 30 dinarjev meter, razkošna bo. Popoldne mora biti vsaj nekaj ur doma, obiski pridejo.

«Pozdravljeni, gospa, in na svidenje po novi premieri.» —eva.

Pia in Pino Mlakar sta kot plesna umetnika in avtorja mnogih del dosegla mednarodni sloves. Svojo znamenito plesno opero «Vrag na vasi» z glasbo Lhotke sta uveljavila dne 5. oktobra t. l. v Zagrebu, dne 8. oktobra t. l. pa v Ljubljani. Snov je zajeta iz domačega življenja na podlagi narodne glasbe s preprosto, a izvirno vsebino. Poleg že v tujini sijajno izvedene «Srednjeveške ljubezni» pripravljata Mlakarjeda svojo najintimnejšo plesno pesnitev «Lok». Odlična plesna dvojica ustvarja dela na podlagi klasičnega plesa z visoko etično vsebino.

IZ ŽENSKEGA SVETA

† M. FELICITA KALINSEK.

Meseca septembra je umrla v Ljubljani M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica na gospodinjski šoli. Med prvimi je poskušala, da bogate skušnje svojega praktičnega dela razširi med vse žene, ter je popravila in razširila prvo slovensko kuharico Magdalene Pleiweisove. V tem delu je pomagala ustvarjati domače izrazoslovje za različne gospodinjske predmete in za kuhanje. «Slovenska kuharica», ki jo je M. Felicita skrbno dopolnjevala leto za letom, je doživela številne izdaje in še lansko leto je predelana in izpopolnjena s sodobnimi nasveti izšla v osmi izdaji. Kot učiteljica je bila M. Felicita priljubljena in znana zaradi svoje skrbne vzgoje nad poverjenimi ji gojenkami.

Ga. MIRA ENGELMAN, učiteljica voditeljica na mestni vadbni Mladike, je bila meseca oktobra upokojena. Gospa je znana po svojem delu v Trstu kot učiteljica CMD šole, ki jo je dvignila na zavidanja vredno stopnjo. Obenem je delovala na kulturnem in narodnoobrambnem področju, pa tudi na bedne ni nikoli pozabila. Kot javni delavki in hkrati skrbni materi, ki je kot vdova že zgodaj morala skrbeti za vso družino, ji gre vse priznanje. Poleg priznanja šolskih oblastev je bila dvakrat odlikovana z redom sv. Save. Sedaj je končano razdobje njenega vzgojnega šolskega dela, toda za trdno smemo pričakovati, da bo nadaljevala svoje kulturno delo, ki bo prav tako uspešno kakor doslej.

Jugoslovanska ženska zveza je sklicala za dne 16. septembra protestni shod proti nameri, da bi se dohodki med poročenimi in neporočenimi ženami ne izenačili. Po načelu: za enako delo enako plačilo, ki ga ženske organizacije neprestano zagovarjajo, so tudi tokrat z resolucijo zahtevale, da se ne sme podcenjevati ženino delo, niti se žena ne sme ovirati v njeni ambiciji, kar bi uresničenje zgornje namere gotovo doseglo.

V dvorcu Orosavlje v Hrvatskem Zagorju, ki je last Terezije Prpičeve, se bo odprla dveletna vrtnarsko-sadljarska gospodinjska šola in šola za voditeljice turističnih penzionatov. Organizacijo šole je izvedla Jugoslovanska ženska zveza kot pričetek dela komisije za gospodinjstvo in gospodarstvo. Organizacija te komisije je zasluga Vike Krajgerjeve, ki je to predlagala na lanskem ženskem kongresu v Dubrovniku. Absolventke te šole bodo kvalificirane kot vrtnarice in voditeljice turističnih penzionatov. Poleg šole bo v Orosavlju odprt tudi dekliški internat, ki bo sprejemal učenke iz vse države, 10 siromašnih kmečkih deklet bo sprejetih brezplačno. To je samo kratak oris te šole, ki bo po izvedbi vsega načrta gotovo rodila še lepše uspehe. S poukom se prične dne 1. januarja 1938. Prijave sprejema ga. Bernas, Zagreb, Klaićeva ul. 27 I, kjer se dobe tudi prospekti in vse ostale informacije.

Ivana Brlić Mažuranić, prva članica Jugoslovanske akademije znanosti v Zagrebu. Ivana Brlić Mažuranić, znana hrvatska mladinska pisateljica, se je rodila leta 1874. v Ogulinu. Je vnukinja hrvatskega bana Ivana Mažuranića, njen oče Vladimir Mažuranić je pa dobro znani pisatelj. Na književnem polju se je pričela udejstvovati leta 1903. V vseh svojih delih pripoveduje pisateljica povestice svojim otrokom. To je glavni smoter njenega dela. S toplino in skrbjo matere bodri in kara, pripoveduje o svetu in junaštvu. Njena najbolj znana dela, prevedena v mnogo jezikov, so «Čudovite dogodivščine vajuca Hlapića» in «Zgodbe iz davnine». S tem, da je izbrala akademija Ivana Brlić Mažuranićeva, ki je utirala pot hrvatski knjižni v inozemstvo, za svojo članico, ji je dala najlepše in najodličnejše priznanje.

Dne 28. septembra je v bolnici Usmiljenih sester umrla znana zagrebška tragedka Marija markiza Ružička-Strozzijeva. Rodila se je leta 1850. v Litovelu v Češkoslovaški in je še kot dekle prišla v Zagreb s svojim očetom, članom gledališkega orkestra. Sprva se je

učila petja na Zagrebškem glasbenem zavodu z namenom, da bi se posvetila operi. Pozneje pa, čuteč več daru za dramo, se je posvetila tej in si na tem polju priborila veliko slave. Prvikrat je nastopila Marija leta 1860. v vlogi londonske sirote. Potem je dobivala vedno večje vloge in umetnica je sodelovala pri vsem klasičnem in modernem repertoarju zagrebškega gledališča celih 50 let. Njeno 55 letnico dramskega odrskega udejstvovanja je proslavila vsa gledališka publika in časopisje. S pravico je zaslužila naslov «Sare Bernhardt» hrvatskega gledališča.

Konec meseca septembra je Sonja Kovačičeva odprla razstavo svojih slik. Obisk je številen in kaže, da obiskovalci z zadovoljstvom sprejemajo njen način umetniškega podajanja. Med posetniki so tudi znani umetniki, ki se povoljno izražajo o delih gospe Sonje.

Gledališka umetniška šola za otroke. V Zagrebu so odprli šolo, prvo te vrste v naši državi, v kateri bodo poučevali otroke v gledališki umetnosti, da bodo lahko nastopali pri raznih otroških prireditvah in si hkrati privzgojili smisel za gledališče.

Gospodinjska šola Kraljevega fonda v Kamenici je priredila razstavo svojih del. Ob otvoritvi, ki so ji prisostvovali tudi zastopniki ministrstva in ostalih institucij, je imela upraviteljica šole ga. Darinka Lackovičeva lep govor o pomembnosti gospodinjskih šol na vasi.

Dela Lipinska, mlada in ljubka Dunajčanka, je meseca septembra gostovala po vseh večjih mestih naše države. Odlična je v igri in mimiki, njen glas je veder in prijeten in s svojo živahnostjo in vedrostjo dviga razpoloženje.

Mednarodni kongres mater v Parizu. O priliki svetovne razstave se je vršil kongres mater z geslom: «Mati v rodbini je delavka za napredek človeštva». Prirediteljice kongresa imajo pred očmi ideal stare krščanske rodbine. V socialnem pogledu zastopajo načelo moderne stanovske države. Kongresu je prisostvovalo več ko 300 delegatk iz raznih držav. Delegatione so v referatih poročale tudi o položaju žene v njih državi. Ob tej priliki so se razdelile tudi nagrade za najboljšo monografijo o materi. Eno teh nagrad je prejela Slovenka Francka Grudnova za sliko slovenske delavske žene in matere. Delegatione so se sporazumele o zahtevi, da se mora država zavzeti za matere iz siromašnih slojev, da bi jim ne bilo treba iskati službe izven doma, zaradi česar so prisiljene zanemarjati vzgojo svojih otrok. Nadalje zahtevajo, da se vzgoja deklet usmeri tako, da bodo pripravljene za dolžnosti, ki jih čakajo v rodbini, in nazadnje, da se plače možem oziroma očetom tako povišajo, da bodo lahko preživljali rodbino dandanašnji družabni in kulturni stopnji primerno. Zahtevale so tudi glasovalno pravico za ženske in da se vprašanje brezposelnosti ne rešuje na račun ženske.

V Trbovljah se bo zgradil nov zdravstveni dom, ki bo imel tudi posvetovalnico, protituberkulozni dispanzer, šolsko polikliniko in šolsko kuhinjo.

Slavna turška letalka Sabiha Genkčen, ki je bila odlikovana o priliki udušitve vstaje Kurdov, je pokazala sijajne rezultate na zadnjih manevrih turške vojske.

Ženski letalski rekord v brzini je dosegla francoska letalka Charnau. Polet je izvršila na zrakoplovu lahkega tipa in dosegla poprečno hitrost 263,9 km.

Valentina Rjapčenkova je prva ženska v Ukrajini, ki je postala profesorica v poučevanju zrakoplovstva. Zdaj predava o letalstvu na zrakoplovni šoli v Harkovu.

Jarmila Novotná, znana operna pevka, ki je že igrala v nekaterih filmih, se pravkar dogovarja z ameriškim filmskim podjetjem Metro-Goldwin-Mayer. Sporazum je v glavnem že dosežen. Edina zapreka dogovora je njena zahteva, da bi ji podjetje za časa njenega triletnega angažmaja dajalo po tri mesece dopusta na leto.

Nova OBLEKA

Zenske si niti misliti ne morete, kaj pomeni za moškega izraz «nova obleka». Ženske greste v trgovino in si izberete novo obleko ali pa kupite blago, ki vam uga-ja in si daste napraviti obleko. Tako si kupite brez posebnih težav novo obleko, ki jo potem prav tako z lahkimi srcem razrežete ali celo zavrzete.

Za moškega je pa to povsem druga stvar. Če se moški sploh odloči, da spozna svojo obleko za nerabno, mora biti že čisto nemogoča, ogoljena na rokavih in kolenih, z zrcalom na hlačah, razcefrana na robovih in na koncu hlač. Razen tega nam mora še preljuba žena, ali če te še ni, kako drugo žensko bitje na obziren način dopovedati, da je obleka res že odslužila. Sami tega nikdar ne opazimo. Imamo namreč neke vrste osebne stike s svojimi oblekami (in tudi s klobuki in plašči), ki jih naše žene ne bodo nikdar razumele. Zato tudi ni nobene posebne izpremembe v moški modi. Naša obleka se nam zdi kakor kos nas samih, stvar, ki nam popolnoma pripada in nam zvesto služi, stvar, ki smo ji tudi mi dolžni zvestobo.

To je tista skrivnost, ki se zaradi nje tako težko ločimo od stare obleke, ki se zaradi nje tako obotavljamo, preden si kupimo novo.

Če se pa nazadnje vendarle odločimo za novo, potem napočijo skrbi polni časi. Tako sem si na primer zaželel svetlorjave obleke s temnorjavimi črtami. Lepo, solidno in neprevsiljivo obleko sem hotel imeti, kakršno je imel neki naš znanec poleti na letovišču. Takšna naj bi torej bila ta obleka. Pravkar sem razložil ženi vse prednosti svoje nove obleke: elegantna bo, slok bom videti v njej in krtačiti je ne bo treba neprestano. Moja žena je vse to razumela in me še podprla v moji odločitvi.

Če si je moški na jasnem glede barve, je že skoraj pomirjen. Dobre volje sem se torej odpravil na dolgo pot do svojega krojača. Naši krojači stanujejo navadno daleč od našega stanovanja. Seveda je čisto blizu najlepša priložnost, da bi si dali napraviti obleko, ampak to se nam ne zdi. Ko smo bili še mladi, smo nekoč stanovali čisto blizu tega krojača ali pa ga je kdo pred dvajsetimi leti priporočil in tako bo zdaj ostal samo in edino on «moj krojač» do smrti. Tudi tega žene ne razumejo. To je odvisno namreč od nekega posebnega sistema v naših možganih. Takole na besedo «krojač» se odpre neki predalček, ki nam pokaže čisto določenega krojača v določeni hiši določene ulice. In tisto krojačnico z dolgo mizo, police z blagom, pač našega krojača. Prav tako delujejo naše misli pri besedi: zobni zdravnik, brivec, trgovina, kjer kupuješ ovratnike, zavrtnice in klobuke, čevljar itd.

Vedno se vračamo v isti lokal, k istim dobaviteljem, in če kdo izmed njih, recimo, trafikant, opusti svoj posel, je to nekaj nezaslišanega: ne ve-

mo, kje bi odslej kupovali cigarete, in smo zelo nezaupljivi, kadar moramo stopiti v kako «tujo» trgovino. To so moške zadeve, ki jih ženam nikdar ne zaupamo, ker bi se tem resnim stvarim kvečjemu smejale.

Moj krojač stanuje prav za prav v zelo dvomljivih okolici, toda to me ne moti. Tudi blaga nima kdo ve kaj na zalogi. Tudi to me ne moti. On je moj krojač in s tem dejstvom se moram sprijazniti. In prav tako, kakor je on moj krojač, sem jaz njegov naročnik. Niti na misel mi ne pride, da bi šel h kakemu drugemu krojaču, in tudi nje-mu bi se zdelo nezaslišano, ako bi ne delal več zame. Zato je najino razmerje naravnost prijateljsko. Spoštujem njegovo strokovno znanje, in on nikdar ne pokaže, da me zato kaj manj ceni, ker sem popoln laik v njegovi obrti.

Trdno odločen, da si dam napraviti rjavo obleko, sem vstopil pri njem. Že skoraj pol leta si želim svetlorjave obleke. Moj krojač me posluša z ljubeznivim smehljajem na ustnicah. Res, rjava barva je zelo prijetna in praktična, tudi elegantna in v marsikaterem oziru neprekosljiva — pri tem pa leze na police in meče blago za blagom na mizo, kar povzroča zelo neprijeten ropot. Modro in sivo. Počasi zlezopet na tla in razgrinja pred mano blago, vsakemu zna zapeti primerno hvalnico. Res, modro blago z belimi črtami je prav lepo, tudi gladko modro ni slabo in tudi sivo mi je čisto všeč, nazadnje sem človek in moški, dostopen vsakemu stvarnemu prigovarjanju. Toda saj sem se vendar z ženo dogovoril za svetlorjavo obleko. Tega sem se spomnil in sem povedal svojemu krojaču o tistem elegantnem gospodu s počitnic.

Krojač je pa precej rekel, da je bil tisti elegantni gospod gotovo zelo mlad in slok — kar sem mu moral seveda potrditi.

«Torej!» vzklikne tedaj moj krojač in me pogleda odgoraj navzdol od nog do glave. Ne reče naravnost, da nisem več mladenič in da se je moja eleganca z leti že malo obrabila, vendar sem ga takoj razumel. Mi moški se sploh prav lahko razumemo, brez posebnega brbljanja, medtem ko moramo z ženskami pogosto po cele ure razpravljati in nazadnje še ne vemo, kaj prav za prav hočemo drug od drugega.

Medtem je krojač že razkazal več kosov blaga, ga mečkal med prsti in izjavil:

«Če hočete modro, vzemite tega, če sivo, pa tistega.»

Da, tako lahko mi napravi moj krojač odločitev. Hitro sem izbral sivo. Navadno namreč izberemo sivo obleko, kadar ne potrebujemo modre ali črne. Potem mi je krojač vrgel blago čez ramo in mi zagotovil, da bo ta obleka edina, ki se mi bo res dobro podala. To sem prav rad verjel. Prvič ni to nič neprijetnega in drugič mora on, ki je strokovnjak, že vedeti, kako in kaj. Potem pokliče svojo ženo, tudi ona je vsa navdušena za mojo novo obleko. Moj krojač me meri in mrmra moje številke, ki jih žena zapisuje z obrabljenim svinčnikom v knjigo. Ne vem, kje in kolikokrat me je že vsega premeril, zelo natančen je pri tem in gleda na vsakega pol centimetra.

To je torej prvi in najtežji korak do nove obleke. Potem pride pomerjanje.

Prvič gre človek k meri zmerom zelo vesel in nestrpen, ker je pač radoveden, kakšna bo približno obleka, ko bo narejena. Krojač je napravil nekaj svojevrstnega iz mojega sivega blaga, nekaj, kar je brez enega rokava in vse pošito z belimi nitmi. In to mi zdaj obleče namesto suknjiča! Namesto ovratnika je prišit kos podloge, ki me zelo neprijetno reže v vrat. Toda ne dolgo, ker ga moj krojač kmalu z enim samim sunkom odtrga. Isto se potem zgodi še z enim rokavom. To me vedno zjezi, tisti rrr. Zakaj ga sploh prišije? S kredo mi nato naslika na ostanke mojega suknjiča razne kroge in arabeske, ovalne črte in križe, izmed katerih, potem ko odidem, prav gotovo več ko polovico izbriše.

Obe naslednji pomerjanji sta veliko dolgočasnejši. Celu uro je treba negibno stati in se pustiti nabadati. Mojšter je tako ves zaposlen, da ne utegne niti odgovarjati na moja vprašanja. Tako rad bi se z njim pomenil, kakšna naj bi bila moja obleka, ali naj bosta dva gumba ali trije, ali naj bo suknjič enovrsten ali dvovrsten itd. Lahko govorim, kolikor hočem, on se sploh ne zmeni zame. Zabada bučike, reže z velikimi škarjami moj novi suknjič, da ga je vedno manj, zveči bučike in slika po meni s ploščato kredo. Čez nekaj časa umolknem, saj je tako brez pomena, da bi predpisoval strokovnjaku, kako naj dela, morda je še celo žaljivo, pa naj napravi obleko dvovrstno, čeprav sem imel enovrstno v mislih.

Neki dan prideš domov in nova obleka leži lepo polikana in zložena na stolu v jedilnici. Sladko in kislo jo človek pozdravi. Zdaj vidim, da je precej temnejša, kakor sem si mislil! Nazadnje je pa le življenjski tovariš za lep čas. Hitro jo pomerim in že imam tisti prijetni občutek, ki ga imam vedno, kadar sem prvokrat v novi obleki. Samemu sebi se zdim imenitnejši, ves prerojen se počutim.

«Veš,» pravim potem ženi, «rajši sem izbral sivo, svetlorjavo se mi zdi prekritiče.»

Ona pa samo zmaje z glavo.

«Zmeraj sivo! Da se le ne naveličaš.»

Jaz pa kar molčim.

Kar rečeš, je odveč, saj bi tako ne razumela, ker je pač ženska, ne?

Šibkejši spol

Pri artistih ni nobenega razločka med moškimi in ženskami razen tega, da imajo ženske poleg moči in poguma bolj prožne in skladne gibe.

Kje pa veljajo danes ta dan ženske še za šibkejši spol? V gospodarskem življenju, v znanosti, v umetnosti ali morda v športu ali pa v politiki? To že davno ni več res. Zdaj imamo pisateljice, slikarice, igralk in zdravnice, kolikor jih hočemo. Za gledališkimi in filmskimi zvezdami prav nič ne zaostajajo zvezde s tekmovalnih prog in tudi v politiki naletimo v vseh taborih na odločne in bojovite ženske. Besedičenje o šibkem spolu ni dandanes nič drugega kakor obujanje spominov na preteklost, ki se ne vrne nikdar več, spomin na dobo, ko so gospodarske razmere in нравna načela potrebovala žensko, ki se ni udeleževala pridobitnega in tvornega življenja, žensko, ki je bila nežna in potrebna moškega vodstva, naivno-žensko, ki je občudovala moža — junaka.

A če so se ohranili še dandanašnji kje ostanki nazorov o šibkem spolu, ni zanje boljšega zdravila, kakor je udeležba

žensk v bojih španske državljanske vojne. Naše slike kažejo ženske pri storitvah, za katere je treba precej moči in poguma.

Prizor iz varieteja, ko pograbi «šibkejši» spol «močnejšega» kakor otep slame.

Zaradi slikovitih kulis in lepih oblek bi človek malone pozabil na silni fizični napor teh treh artistk.

Jolanda in Bruno iz znamenite skupine «4 Nescows». Ženske se tu, kakor vidimo, ne omejujejo na vlogo šibkejših.

Tudi na tej sliki je ženska temelj žive piramide.

Švicarski akrobatki sestre Wetzelow, ki ju imenujejo «kraljici zraka», pri spoji vratolomni akrobaciji na vrvi.

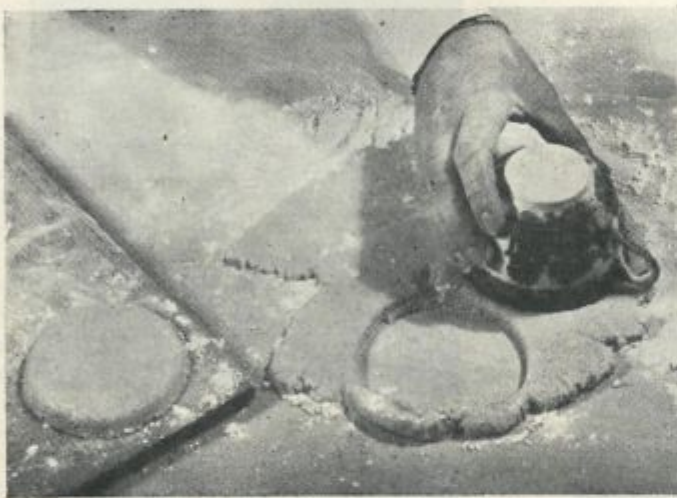

Gibčnost, moč, pogum in ženski čar občudujemo lahko pri tej akrobatski točki.

SADNE TORTICE

Napraviti pecivo ni sicer nobena posebna umetnost. A če hočemo, da nam pecivo res dobro uspe, moramo izpred vsega natanko upoštevati navedene količine. Pa tudi nekaj potrpljenja, truda in kuharske spretnosti je treba za to. Pa kaj je to gospodinji, ko vendar ni večjega užitka zanje, kakor če vidi, s kakšno slastjo segajo gostje po njenem pecivu. Ponosna je, če je ponudila gostom nekaj, kar še niso jedli. Višek zadovoljenja ji je pa, če ta ali oni ozklikne: «Kako lepo je to pecivo! Človek bi ga kar gledal!» Taka pohvala ji je v vzpodbudo in še z večjim veseljem stika po vedno novih kuharskih navodilih. Prav gotovo bo ob priliki napravila tudi te sadne tortice, ki niso samo dobre, ampak tudi lepe za oko. In še to prednost imajo, da jih lahko spečemo po več dni prej, preden jih bomo potrebovali, samo shraniti jih moramo v dobro zaprti škatli.

Za tortice potrebujemo: za testo 25 dkg moke, 5 dkg masla, 5 dkg sladkorja, 2 rumenjaka, 4 dkg zmletih mandeljnov ali orehov oziroma lešnikov in žličko pecilnega praška, za nadev pa sadje in $\frac{1}{8}$ l stepene smetane.

Iz moke in ostalih pridatkov napravimo gladko testo, ki naj na hladnem kraju počiva pol ure. Nato ga razvaljamo $\frac{1}{2}$ cm na debelo in izrežemo iz njega z obodom krapke. Iz ostankov testa napravimo svaljke in jih položimo na robove krapkov, ki smo jih pomazali z vodo ali pa z rumenjacom. Tako oblikovane tortice zlatorumeno zapečemo. Preden jih ponudimo, jih nadevamo s stepeno smetano in z različni sveže kuhanim ali pa položenim sadjem.

NEKAJ NOVEGA!

Ste že videli takšnele pripravo za trenje orehov? Imenitna je, vam rečem! Za orehe sicer ne, ker se sedaj pač prav nobenemu več ne posreči, da bi v zadnjem hipu zmužnil izmed prstov in se strkljal v najoddaljenejši kot sobe. Pač pa zame, ki jih tarem. Po vsakem udarcu se mi zasmeji sladko jedro — seveda če ni oreh piškav! In niti nad lupinami se mi ni treba več jeziti, ki jih je bila sicer vsa polna ne le miza, ampak tudi ves pod. V notranji izdolbini se ulove, jedrca pa zbiram v zunanji.

Mladim fantom, o katerih vem, da tudi prav radi prelistavajo in prebirajo «Ženo in dom», povem na uho, da mi je to skledo napravil moj starejši sin, ki se uči za strugarja, in da sem se je prav zelo razveselila. In vesela bo prav vsaka mamica, ki ji bo kaj takega prinesel sv. Miklavž ali pa Božiček.

ČUDEŽI V NAS

Kri.

Au! V prst si se zbodel. Kapljica rdeče krvi, velika kakor glavica bučice, se pokaže. Ali veš, da plava v tej neznatni kapljici pet milijonov drobnih rdečih ploščic? To so rdeča krvna telesca, ki dajejo krvi lepo rdečo barvo in imajo nalogo, da sprejmejo v pljučih kisik, ki ga vdihavamo z zrakom in ki brez njega ne bi mogli živeti. Skozi žile odraslega človeka teče

pet litrov krvi, ki jo poganja srce. Če bi bilo mogoče vsa ta rdeča krvna telesca položiti drugo tik drugega, bi z njimi pokrili 3200 kvadratnih metrov, to se pravi ploskev, ki bi bila 80 metrov dolga in 40 metrov široka.

Pljuča.

Ali si že vedel, da pri globokem vdihu po tekanju ali napornem delu napihneš 1800 milijonov neznatnih pljučnih mehurčkov kakor žogo? Pomisli, na koncu vsake za oči nevidne zračne

cevke je takšen mehurček. Vsa pljuča so sestavljena kakor grozd. Misli si moramo samo, da so peclji in grozdi votli ter neizmerno majhni. Toda prav zaradi tega, ker so mehurčki tako majhni, je njih skupna dihalna površina nenavadno velika. Učenjaki so izračunali, da bi pokrili ploskev, ki bi merila 20 metrov v dolžino in 10 metrov v širino, če bi izrezali vseh teh 1800 milijonov pljučnih mehurčkov in jih lahko položili drugega poleg drugega.

Nadevane žemlje

Otroci prihrume lačni kakor volkovi k večerji. Miza je že pogrnjena, na njej pa zvrhan krožnik žemelj in vrč čaja. To naj bo večerja za tako sestradane ljudi? Nekaj starih žemelj, ki jih gostje prejšnji dan niso mogli jesti. Otroci se klavrni spogledujejo; saj vendar niso zagrešili nič takega, da bi jih mogla mamica kaznovati s takim postom. Toda kaj pa to? Odkod neki ta prijetni vonj? Pa ne da bi se kaj

skrivalo za temi tako skromnimi žemljami? Res je! Žemlje niso navadne gobastomehke stare žemlje, ampak tople in še nadevane, izkratka imenitne kakor vse, kar njih mamica iztakne, da ustreže svojim trem divjakom. Kako je to napravila, bo gotovo zanimalo tudi vas.

Žemljam odrežemo tenak pokrov, spodnji del pa nekoliko izdolbemo in namažemo z maslom. Razne ostanke

kuhanega ali pa pečenega mesa sesekljamo, prepražimo na 5 dkg masti s čebulo in zelenim peteršiljem, osolimo, popopravimo in odišavimo z majaronom. S tem nadevom napolnimo pripravljene žemlje, jih sestavimo in še po vna-nji strani namažemo z maslom. Nato jih v zmerno vroči pečici pečemo kakih 10 minut. Še vroče razvrstimo na primeren krožnik in okrasimo z vejicami zelenega peteršilja.

Kako očistimo platnice knjig

Kako neprijetno je, če vzamemo v roke umazano in pomaščeno knjigo. Naj bo vsebina še tako lepa in napeta, neprijetnega občutka, da držimo v roki nekaj nečistega, se vendarle ne moremo ubraniti. In kaj naj počne človek potem s takšno knjigo? Naj jo mar postavi v knjižno omaro, da bo kakor garjeva ovca med ostalimi lepimi in snažnimi? Zato bo gotovo marsikatera vesela navodila, po katerem lahko osnaži in osveži zamazane in obledele platnice svojih knjig.

Navodilo:

V primerno posodo nalijemo 90 odstotkov alkohola. Vanj dobro vmešamo rumenjaki in namažemo to zmes s čisto platneno krpicco na platnice. Ko so platnice suhe, jih dobro zdrgnemo z mehko flanelo.

Ljubi otroci!

Nekaj posebnega se bo zgodilo. Bumček zaznamuje dneve na koledarju, šteje s pomočjo prstov in sanjavo gleda v svet. Pa vse to še nič ne pomeni. Toda Bumček je postal tudi neznansko priden. Zjutraj ga mamica samo enkrat pokliče in že smukne iz postelje. In vsak dan si umiva zobke, niti malo ne skuša slepariti, in čudež vseh čudežev, Bumček ima vsak dan umit vrat! Da, da, nekaj posebnega se bo zgodilo...

Pri sosedovih so mi pa tudi povedali, da Mojca nič več ne vleče domače muce za rep, da ni več tako sladkosnedna in nič ne godrnja, kadar ji mamica naliva juho na krožnik. In čudež vseh čudežev, Mojca se z Bumčkom nič več ne prepira. Časih sta si bila neprestano v laseh, najprej sta se sporekla — potem sta se pa še stepla, če ni bilo koga izmed odraslih zraven — in po tlej je bil tak vik in krik in navadno

je šiba novo mašo pela. Zdaj pa sta sklenila mir. Ko prideta iz šole domov, se poglobita v kuhinjski koledar, v ti-stega, kjer je tako prijetno trgati listke in kjer mamica zmerom pripoveduje, da bi zadnje dni meseca najrajši potrgala kar več listkov hkrati...

Ali morda vi veste, zakaj sta se Bumček in Mojca tolikanj izpremenila? Ali je mar z vami prav tako?... Nu, če se hudo ne motim, je praznik sv. Miklavža pred durmi. Bumčkova mamica pa vsak dan vzdihne: «Oh, da bi bil le vsak mesec Miklavž, potem bi bil Bumček vsaj zmerom priden!»

Prisrčno vas vse objema vaša
teta Mina.

UGANKE.

1. Kdo vedno gre, a nikamor ne pride?
2. Modra koža, rumeno meso in trdo srce, kaj je to?
3. Kateri hišni gospodar ne plačuje nobenih davkov?

4. Kateri hlapec se na kmetih prvi zbudi?
5. Kateri mesec najhitreje mine?
6. Nisem večja od maka, a vzdignem junaka?
7. Katera šivilja ves svet obleče, sebe pa pozabi?

Posetnica.

Niko S. Hestipniš

Kaj je ta gospod?

Izpopolnjevalnica.

k a v a .

— — — —

— — — —

b a t a

Kako pride kava k Bat'i?

Kako bi z raznih zvezd videli našo zemljo

Znano je, da se svetloba zelo hitro širi. Najlepši primer za to je grom, ki ga slišimo veliko pozneje, kakor pa vidimo blisk. In prav zato, ker se svetloba tako hitro širi, skoraj ne moremo doumeti, kako daleč so posamezne zvezde, če merimo njih oddaljenost od zemlje s časom, ki ga potrebuje svetloba, da pride od naše zemlje do zvezde in obratno.

Tu nekaj primerov:

Ko bi danes kdo pogledal s katere

zvezde na Rimski cesti (ki je oddaljena od nas 40.000 svetlobnih let) na našo zemljo, bi videl komaj njeno sliko iz predzgodovinske dobe, ko so živeli na njej ljudje še v jamah, ker bi šele zdaj prišla slika iz takratne dobe do zvezde.

Ko bi kdo pogledal našo zemljo z ene izmed zvezd Andromedine meglice (ki je oddaljena od zemlje kar milijon svetlobnih let), bi videl na njej velikanske praživali.

Z zvezde, ki je oddaljena od nas 4000

svetlobnih let, bi videli zdaj na zemlji dobo faraonov.

Kdor bi pa pogledal na zemljo z ozvezdja Herkulesa, bi lahko tamošnjim ljudem prvi javil novico, da je prišel na zemlji bljuvati Vezuv in da lava zagri-nja Pompeje.

Še celo s solnca, ki je oddaljeno od zemlje 8¼ svetlobnih minut, bi nas opazovalec videl, kako hitimo domov po cesti, mi bi pa bili v resnici že davno pri kosilu.

Kaj je možem vseč?

Nekatere ženske pravijo, da se lepo oblačijo zato, da bi ugajale same sebi. Druge spet trdijo, da delajo to zato, da bi se ostale ženske jezile. In vse baje lažejo. V resnici se lepo oblačijo zato, da bi bile moškim všeč. Toda le malokdaj skrbijo za to, kaj je prav za prav moškim všeč. Pariška novinarka je skušala nedavno po anketi zvedeti, kaj je raznim moškim na ženski obleki pogodu. Vprašala je samo tiste, ki nimajo prav nič opraviti z modnimi stvarmi — rekli bi, vprašala je samo amaterje okusa in mode. In zvedela je zanimive reči, o katerih se lahko v svoji najbližji okolici prepričate, ali so resnične.

Večini moških ne ugaja vijoličasta barva. Imajo pa radi temnomodro, sivo, rjavo, večkrat tudi belo, in le redkokdaj rožasto. Navadno jim ne ugaja črna barva, toda če vidijo elegantno žensko, je skoraj vselej črno oblečena.

Všeč so jim široki udobni plašči z zaprtim ovratnikom in volnenim šalom ali pa kostumi z belo bluzo.

Pravijo, da sovražijo ličilo, toda dobro naličena ženska jim zmeraj ugaja. Pač pa jih je v resnici groza — rdeče pobarvanih nohtov.

Povešeni klobučki in majhni bareti so kakor nalašč za ženske — pravijo moški.

Čipke niso nič kaj prida, ampak večerne obleke s širokim krilom in priležnim životcem so krasne. Zmeraj so navdušeni za deški ovratnik in svetle manšete na temni obleki.

Dolgi lasje in kodri niso po njihovem okusu, pa tudi ne prekratki lasje in visoko obrit vrat. Prav tako jim ne ugaja «frfr» na čelu, medtem ko bi za nepokrito čelo glasovali vsi.

Nikakor jim ni prav, če si ženska lepote obleko in klobuk, ki si ga je pravkar kupila. Sicer se čisto radi klanjajo njenemu okusu, samo ne tedaj, kadar ona to od njih zahteva.

Ženske, ki ljubijo dobro kuhinjo, so deležne njih ljubezni, ne smejo pa se z njimi zabavati o dieti, telesni teži in kalorijah.

Vsi moški trdijo, da jim je všeč ženska, ki je vitka kakor deček. Kako je potem to, da imajo uspehi zlasti tiste, ki so «polnovitke»?

mp.

Tako se poceni obleče Parižanka. Plašč je iz črnega volnenega blaga, okrašen s perzijanskimi pasovi. Tudi rob je okrašen z isto kožuhovino.

"Glavobol... migrena

Na tem najbolj trpijo ženske. Zato jim je potrebno zdravilo, ki jim hitro prežene bolečine, a ne škoduje njihovemu organizmu. Uporabljale bodo Veramon, ki od njega pojenjajo bolečine.

VERAMON

Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.

Oglas reg. pod br. 47 od 29. jan. 1935.

Smučarski kostumi

Letos so smučarske hlače nekoliko drugačne. Ne segajo čisto do členkov, ampak samo malo izpod kolen. Seveda so potrebne k tem hlačam dolge, debele volnene nogavice. Suknjič in bluza sta ohranila v splošnem isto obliko. Naša slika kaže tri smučarski kostume z nedavnih tekem v Norveški.

NAJNOVEJŠI PARIŠKI MODELI

1. Bluza iz belega pikeja z žagasto zobčanim ovratnikom in zapestniki.

2. Bluza iz rožnatnega sukančevega batista z vezenimi zobci in pičicami v dveh odtenkih modre barve. Ker se batistasti rokav pri rami

ne da podložiti, moramo bluzo ob ramenskem šivu močno poškrbati.

3. Pletena bluza iz tanke bele volne s četverokotnim obramnikom.

4. Bluza iz belega krepdešina. Rokavi se od rame proti zapetju močno zožujejo, ovratnik je zobčast.

5. Pletena bluza z luknjicami.

6. Moderna bluza iz rumenega lanenega platna. Ima četverokotne našite žepe in se zapenja na rami s tremi gumbi.

7. Bluza iz belorumeno prgastega blaga.

Scherkovi Nasveti

Puder, ki se
obdrži,

je »Scherkov
Mysticum pu-
der«. Ta puder
prekaša vse
druge s svojo
sestavino in ker
je nedosegljivo
fin in duhteč.

Prekrasna usta
po obliki in bar-
vito Scherkovo
rdečilo za usta,
ki pa ni križeče.

Gospa!
mnogo bolj Vas
bo ljubil, če mu
ublažite nepri-
jetnost pri britju.
Nabavite mu
»Tarr vodo«,
ki ne učinkuje
samo antisepti-
čno, marveč
napravi kožo
tudi gladko in
nežno.

Polljen Vam prav rad vzame, če polijete
svoj naslovček Ljudevit Schin, Zagreb,
Jelačićev trg. 1 ter priložite Din. 3.— v
poltnih znamkah za polnino.

ŠOLAZA NEGOVANJE LEPOTE
Najprej, kar morate storiti vselej, kadar začnete negovati
obraz, je: očistite obraz temeljite s Scherkovo vodo!
Potem pa čitajte, kaj Vam govori knjižica o Scherkovi
vodi za obraz. Lepo lahko deluje samo koža, ki je do
znojnic očiščena. Tudi Vi boste postali lepi, če boste
negovali obraz s Scherkovo vodo. Dobi se vseh boljših
stokovnih prodajalnah za ceno Din. 18.-, 35.-, 56.- itd.

SCHERK PARIS • NEW YORK

Za mlade gospodične

Obleka z jopico. Narejena je iz enobarvnega svetlega in tankega volnenega blaga. Krilo je na spodnjem koncu spredaj razširjeno z votlo gubo, zadaj je pa brez šiva. Obleka in jopica sta okrašeni s temnejšim blagom. Za oboje potrebujemo okoli 5.25 m svetlejšega blaga, ki je 94 cm široko, in 80 cm temnejšega blaga za okras.

Kostum iz tvida. Moderna jopica ima široke rokave, ki so spodaj zoženi z zapestniki. Žepnice se zapenjajo na gumb. Blaga je treba nekako 2.65 m, če je 140 cm široko.

Eleganten površnik, okrašen s prešivi. Rokavi so ozki. Zanj potrebujemo okoli 2.30 m blaga, če je 140 cm široko.

*

Preprosta obleka iz enobarvnega volnenega blaga. Spredaj in zadaj je razširjena z votlo gubo ter ozaljšana z vidnimi prešivi in z gumbi drugačne barve. Za to obleko potrebujemo okoli 3.45 m blaga, če je 90 cm široko.

Obleka iz pikčastega pralnega žamefa, okrašena z nabori iz drobnih gubic. Zanj potrebujemo okoli 3.55 m blaga, če je 90 cm široko.

Za službo

LILAS CREME ZA PODNEVI IN PONOČI

je idealno sredstvo za nego kože in obraza. Po kratki uporabi da polti svežost in mehkobo. ČE SE HOČETE OBVAROVATI solnčnih peg, uporabite o pravem času LILAS CREME in MILO. ČE HOČETE ODVRNITI škodljivi vpliv zraka in vetra, rabite samo preizkušano in znano LILAS DE CREME.

Prava samo iz lekarne MR. L. GAYER, ZAGREB, Ilica 79.
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

(Nadaljevanje.)

Pa Leon, njen mož, sedi tam na desni svoje mame in gleda predse, kakor da je vse popolnoma v redu. Seveda — vsebina tega testamenta ni nikomur več nova. Saj smo jo vsi zvedeli že tisti dan po smrti starega Vobacha. A vendar — ali bi se ne dalo kako drugače ukreniti? Zakaj pa notar ne prične? Saj je itak vseeno. Saj se ne bo nihče zganil. Tudi Franci ne kaže, da mu ni vse po volji! Oh, ti Vobachi! Kakor ceki se drže drug drugega, kadar gre za njih familio.

Tako je mislila priženjena Pavla Zoričeva in se jezila.

Poleg nje je slučajno sedel Karli v preprosti črni obleki in s črno kravato. Njegova mama in svakinja sta bili seveda v žalnih oblekah s klobuki in pajčolani, brata pa v salonskih suknjah in s cilindri, kakor se spodobi za sinove dobre meščanske rodbine. Tudi Karli bi bil oblekel salonsko suknjo, a da bi si moral posaditi na glavo cilinder — bogme, tako bi ga bilo sram, da bi se samemu sebi smejal! Rajši ne! Prav tedaj, ko je Karli mislil na cilinder, ga je vprašal notar: «Gospod Karl Vobach, ali sprejmete testamentarične pogoje?»

«Sprejemem, gospod notar!» Preneumno, da mora biti to tako slovesno! Ali bi se lahko kako drugače ne zmenili, takole bolj domače. Saj nismo na sodnji ali pa pred oltarjem!

«S pogoji sprejmete seveda tudi dediščino?»

«Seveda!» — Tega bi menda ne bil smel reči. Čemu se neki mama joče? Saj je že pol leta, kar je oče mrtev! Seveda je hudo, a kaj je treba jokati tu pred temi tujimi ljudmi! Teta Malči se pa ne joče. Predse gleda v tla, kakor brata, ki se očitno dolgočasita. Kaj če bi Francita malo sunil, da bi se mu skotalil cilinder po tleh?

Karli je vsakega posameznika ostro pogledal, ko jih je notar vpraševal, ali so zadovoljni. Mama in tetka sta samo pokimali, brata sta glasno pritrdila. Kaj pa je Pavli, da stoka? Aha — nje notar nima kaj vprašati!

Hvala Bogu — konec je tega dolgočasnega, nesmiselnega sedenja. Sklep se bo pisмено dostavil, gospod Karl Vobach pa naj bi prišel še v teku tega tedna v pisarno, če mu je prav, da bo on, notar, prevzel nadaljnje ukrepe.

Potem so odšli skupaj domov. Ljudje, ki so jih srečavali na cesti, so jih pozdravljali, potem pa stopili skupaj, da se pomenijo o tej senzaciji. Tak frkolin — pa gospodar! Staremu se je vendar zmešalo! Celo gospa je baje sama mislila tako! Nekateri so trdili, da je bila gospa vsa zmedena, ko je po moževi smrti zvedela za testament. Prav gotovo se je staremu zmešalo. Ne — ugovarjati in predrugačiti pa ne morejo! Kdo bo pa dokazal, da se je staremu res mešalo, ko je pi-

ELIDA MILA

-ime jamči za najboljšo
kakovost

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA
CVETIC
MILO

posebno blago in učinkovito čudovitega vonja.

sal ta testament? Pravijo, da je popolnoma razločno napisan. Tako je povedala Leonova gospa. Saj od

drugih se itak nič ne zve. Franci in Leon se delata, kakor da jima je edino tako prav. Da, da — ti Vobachi, ti si bodo že pomagali drug drugemu! Mladi jim utegne še katero narobe zaigrati, ta ni čisto njihov! Ali ga bo denar znorel ali ga bo pa umiril. Bomo videli!

★

Stal je v sobi svojega očeta, ki je bila zdaj njegova. Nad starinsko pisalno mizo je visela dedova slika. To bo treba deti tja nad onole stojalo, sem pa obesiti očetov portret. To je že stara navada, in nekaterih starih navad se je treba držati.

Kaj bi zdaj?

Kako da mu nihče ni sledil semkaj? Ali ga hočejo vleči s tem novim njegovim «dostojanstvom»? Oslil! In bilo ga je sram, malo ga je bilo vendarle sram te nove «časti», kakor bi ga bilo sram hoditi po Podgorici s cilindrom na glavi. Šest in dvajset let! Francu je tudi šest in dvajset let, in on bi se imenitno počutil zdaj na moji stopnji. Jaz pa ne vem, kaj naj prav za prav pričnem. Kje naj bi najprej prijel?

Oh — Ančka! Zagledal je na tleh raztrgano kuverto in se spomnil nanjo, ker je sam njeno zadnje pismo, ki mu ga je bila pisala pred dobrim mesecem, takoj raztrgal in zagnal v vodo! Sicer pa — kako da ne pospravijo tega smetja? Čemu pa je toliko žensk pri hiši!

Ali bi ji pisal? Usedel se je in si pripravil papir.

Kdo trka? «Kaj pa je?»

«Ali bi šel z nami? Gremo na papanov grob!» je slišal izpred vrat svojo svakinjo.

«Pridem za vami!» je zaklical. Zakaj le ne vstopi ta babnica? Ta ga ima najbolj na piki. Ko pa je bila tako željna oblasti! Ali morda misli, da ima on kakšne skrivnosti tu notri, da ni vstopila? Ah, naj le gredo za zdaj brez njega. Saj pride za njimi.

Pisal je Ančki.

«Ljubljena deklica! Na Tvoje zadnje pismo Ti še nisem nič odgovoril, ker me je silno razjezilo. Ali Ti je morda Franc naročil, da mi čestitaj? Preveč bridkih besed bi Ti bil nametal, zato je bolje, da Ti nisem pisal. Pa sem vendar mnogo mislil nate. Saj Te imam res zelo rad. Glede najine ljubezni pa Ti bom izkušal prav odkrito povedati svoje mnenje, in sicer kolikor mogoče nepristransko. Glej, deklica moja, takrat, tisto jutro letos spomladi, ko sva stala ob grobu svojih staršev tam na tistem mirnem pokopališču pri svetem Florijanu, ko je ura na zvoniku odbila pol devetih, so bile najine oči, Bog ve zakaj, vse solzne. Mislim, da sva se takrat zelo ljubila. Prelepo je bilo tisto jutro in prelepa je gorska dolina, kjer je stal nekdanj Tvoj dom, in za nekaj trenutkov je bila prelepa tudi najina ljubezen.

Jaz bi rad verjel, da me ljubiš in da Te ljubim jaz nad vse — da te namreč res ljubim! Pa bi se menda oba, jaz in Ti, le malo zlagala, dasi drug drugemu na ljubo. Jaz menda še nisem doživel prave ljubezni in Ti tudi ne. Veš take, kjer so vse misli, vse želje strnjene v enega na vso moč ljubljenega človeka, ki moraš biti ves njegov. Poznal sem žensko, ki je tako ljubila, seveda — ne mene!

Če krepite kožo, odpravite škodljivi učinek gospodinjskega dela!

Uporabljajte Nivea, ker samo Nivea ima v sebi EUCERIT, sredstvo ki krepi kožo. Če se redno negujete z Nivea, Vam postane koža bolj zdrava in odporna ter dobi mladosten in svež videz.

Navadno žgan

ječmen ali pravo s sladom
napolnjeno Kneippovo sladno
zrno ne spoznamo odzunaj na
prvi pogled, ker tiči razlika v
notranjosti zrna. To spoznamo
tako, le po zavitku s sliko
župnika Kneippa!

*Odprta, v vrečah ali v zavitkih
brez župnikove slike sploh ne obstoja*

Kneippova sladna kava!

Ti pa ne ljubiš niti Franca niti mene in tudi ne svojega zaročenca. Sicer bi se z njim pač že davno poročila. Koliko potrpljenja mora imeti ta človek s Teboj, in Ti ne veš, koliko so ženske že ob meni potrpele, pa sem jim nazadnje le ušel.

Oba menda iščeva in sva si tudi drug drugemu za zdaj še premalo. Ti mi očitaš egoizem — jaz Tebi tudi!

Ako nečeš, Ti ni treba odgovarjati na to moje pismo.

Ti, ali bi ne bilo morda vendarle prav, ko bi se po vsem iskanju le našla?

Ali sploh verjameš v takšno pravo ljubezen?

Jaz bi zelo, zelo rad verjel.

Lepo Te pozdravlja

Tvoj Karli.»

Gledal je svoj podpis. Ali bo sploh mogel biti kdaj kaj drugega kakor — Karli?

Potem je prišel brat Franc. Ne da bi potrkal, je vstopil.

«Ti, zakaj te pa ni bilo na pokopališče? Joj, ko bi te mama videla! Seveda — zaljubljeno pismo! In zaradi tega nisi šel s famijlo na grob svojega očeta, ki ti je vse zapustil. Ti nehvaležni sin! Glej, da poiščeš kak pameten izgovor!» Franc se je široko usedel na stol in čakal, da je Karli pismo spravljal v ovitek in napisal naslov, potem je spet začel:

«Čuj! Jaz bom te dve stari koreti prodal. Vzeli ju bodo v račun. Nekaj bom sam priložil, nekaj boš pa ti primaknil, in imela bova limuzino. Voz — ti pravim! Saj jaz bi ti ne sitnaril. Mislil sem, da bo Leo, ko je bil prej tak navdušen avtomobilist. Pa ga ta presneta babnica tako kontrolira, da si še novega klobuka ne more kupiti brez njene vednosti. Jaz pa Pavle ne potrebujem v svojem vozlu!»

«Dobro! Pa kupi!»

«No, nikar ne misli, mali, da te hočem izkoriščati!»

«Saj ne mislim, Franc! Jaz se sploh čudim, da nisi hud!» Franc se je namrdnil.

«No veš, vseeno mi ni! Pa če je stari že tako mislil, zakaj pa ne! Rad te je imel.»

«Tebe in Leona vendar tudi.»

«Že. A tebe — veš, zate se je bal, mislil je, da se boš vrgel po Egonu. Ali morda misliš, da te je zato postavil za glavnega dediča, ker te je slišal, kako si na Veliko noč komandiral hlapce v hlevu?»

«Ah kaj!» Karli je vstal. «Zdaj pojdem pa jaz na pokopališče.»

«Kakor hočeš. Ti, zakleniti že moraš. No, no, le ne jezi se! Saj boš še imeniten Vobach! No — pa nič. Piši me v uh, reva zamerljiva! Avto pa moraš pomagati kupiti, da veš!»

Pazite na to!

BAYER

Vsaka ASPIRIN TABLETA mora

imati Bayer-jev križ!

ASPIRIN

Oglaš. in registr. god. št. 1584 od 26. XI. 1936.

Ko je šel Karli preko dvorišča, ga je bilo spet sram. Hlapec ga je pozdravil tako presneto ponižno! Ni vrag, da se ni norčeval! Ampak takoj jutri bo naročil pri kolarju nove gare. Morda se bodo le nehali smejati.

Na pokopališču je bilo zelo mirno, skoraj tako mirno kakor tam doli pri svetem Florijanu. Ah, lepo bi že bilo, če bi dobil žensko po svojem srcu, ki je tu prav blizu doma. Pa naj rečejo, kar hočejo, toliko bližji ti je domač človek v dobrem in slabem!

Koliko jih je že tu gori!

Smrt drugih je menda najresnejše časovno merilo za lastno življenje. Anamarija, Dolinarjeva, Našek, Bende, oče...

Kako daleč se vidi jeseni in solnce ima tako dolge sence! In tam gori je Pohorje, še je zelen tisti izrezek pod vrhom in od svete Helene sem lezejo drobni, beli oblaki. In tem tu je to vseeno! Pa še marsikaj! In vse, kar si jim zlega storil, ne moreš nikdar več popraviti!

*

«Ali ste prišli svoje njive gledat?» ga je vprašal Hovnik, ki je nad klancem oral za ozimino.

«Zakaj me pa vikaš?»

«Te bom pa tikal. Lepo so ti dali oče, presneto lepo! Kaj bi odgovoril?»

«Zdaj se boš pa ženil?»

«Menda ne! Saj je dovolj žensk pri hiši! Kako pa ti, Jože? Si kaj zadovoljen v zakonu?»

«Malo sem ga pokidal! Tiste, ki sem jo jaz rad imel, nisem smel vzeti. Saj veš, mati in ljudje in takole... Sem vzel pa drugo. Lep denar je prinesla k hiši. Opo-mogel sem si.»

«Ali je sitna?»

«Drugega deda je rada imela! Saj je prišel še lani enkrat sem gor. Ravno iz mesta sem prišel, pa sem ga dobil gori na stopnicah pred kovačijo.»

«Pa si za krepelce prijel?»

«Jezem sem že bil. Tako bi ga bil usekal! Pa kaj boš, vraga! Pustil sem ga. Denar je pa le imela!»

«Ali je čedna?»

«Pojdiva v hišo gor, boš videl, čedna babnica je. Saj ne pravim, da bi bilo kaj tako hudega, no, saj je povsod kaj malega narobe.»

«Ne utegnem zdaj. Pridem pa drugič. Ali nimaš otrok?»

«Eno nama je umrlo. Drugega pa še ni. Kaj pa praviš ti, ki si študiran, kaj bodo napravili iz sveta?»

Kaj bi odgovoril? Ta Jože ne verjame praznim besedam.

Molčal je. Zato je pa Jože govoril:

«Veš, zdaj na jesen je prišel k meni tisti Jože, delavec je bil včasih, čeden fant. Pri Schieberju je delal,

saj ga poznaš, pri komunistih je bil, ko ste jih še vi mladi tja k Ančki hodili nekaj učiti. Bos je prišel, raztrgan in suh kakor treska. Tri otroke ima in ženo. Pa fehta, kakor jih fehta dandanes cel regiment. Dela ni. Pa se je dušal in mi govoril. Smilil se mi je in marsikatera ni narobe zinil. Pa vsega mu le nisem mogel pritrditi. Vidiš, meni bi morali dati drugo srce in drugo pamet, da bi mogel živeti v tej njihovi veri!»

«Kaj te je pa tako grizlo?»

«Tisto, da bi bili vsi enaki, in tisto, da Boga tajel! To res ni moja krivda, če sem jaz butast prišel na svet, nekdo drug pa pameten, pa enaka si le nisva. In če sem jaz priden, ti pa len, si tudi nisva enaka. Pravijo, da je delo veselje. To ni res! Nobeno delo ni veselje. Presneto se moraš premagovati, da se spraviš k delu in da ostaneš pri delu. Tisti, ki pravi, da zmerom rad dela, se grdo laže. Delo je dolžnost, prijetno pa ni.»

«Ti delaš zato, ker moraš.»

«I, seveda. In zato, da imam kaj od tega. Ti pa, če boš kaj delal, si boš še več denarja navlekel, če boš pa lenaril, ti tudi ne bo sile.»

«Ali bi moral po tvojem razdajati svoje imetje?»

«Po mojem ne. Jaz bi dejal, da si nor, če bi slišal kaj takega o tebi. Zase boš pa že vedel.»

«Kaj bi mi pa dejal, ako bi bil na Jožetovi stopnji?»

«Lepo bi te ne gledal, saj veš. Pa ubil bi te ne.»

«Ker veruješ v Boga.»

«Zato! Če se cela ljudstva med sabo koljejo, je tega kriva tista presneta politika, ki je že tako zasukana, da se ena država mora jeziti, če si druga kaj prav pametnega namisli. Če se pa koljejo med sabo navadni ljudje, se to pravi, da nimajo Boga v sebi.»

«Ti potemtakem veruješ, da je Bog pravica in resnica?»

«Bog je pravica. To je menda edina pravica. Resnica pa je tole, vidiš! Na dlani je dvignil Karliju pod oči kos odrezane črne prsti.

«Kaj pa misliš ti, Jože, da bi bilo prav za ljudi?»

«Jaz pač mislim, da bi bilo bolj prav, ko bi manj kričali o svojih pravicah in ko bi se na moč prizadevali za svoje dolžnosti.»

«Če jim pa to prav nič ne pomaga. Če eni niti ne morejo izpolnjevati dolžnosti, ker jih nimajo. Dela ni! Kruha ni!»

Hovnika je jezilo, da se mu račun, ki se mu je zdel tako gladek in jasen, ni obnesel.

«Potem jih bo pa vse skupaj vrag vzel. Meni nič mar. Zdaj pa moram iti delat. Babnica mi že nese malico, jaz pa še do polovice nisem prišel. Srečno hodi!»

Prijazno so se svetile podgoriške strehe in šiljasti zvonik je pozdravljal že od daleč.

Ali je oče prav storil, da ga je vklenil v ta dom?

Vaše zrcalo je — lepa knjižnica

Prav pred kratkim smo izdali prelepo knjigo A. Güntherjeve «Dušica Rožamarija (Svetnica in njen norec)».

Ko smo jo napovedali, nam je pisala naročnica z Dolenjskega tele vrstice:

«Brala sem, da izide pri Vas 'Dušica Rožamarija'. Ne morete si misliti, kako sem bila vesela, ko sem to prečitala. Srečnejše roke pri izbiranju knjig pač ne bi mogli imeti. Poznam to knjigo, dobro jo poznam. Ne boste

mi verjeli, če vam povem, da sem jo v izvirniku prebrala bog ve kolikokrat in da še zdaj sežem pogosto po njej. Moje življenje nikoli ni bilo lahko. Vse življenje sem se morala ubijati z malenkostnimi razmerami in s težavami, doma in izven njega. Pa vselej, kadar mi je bilo prav hudo, sem se za-tekla k svoji Dušici. Naj sem jo pogledala kjerkoli, naj sem prebrala nekaj strani, kjer se je knjiga odprla,

povsod sem našla tolažbo zase in za svoje težave. Kakor zaklad mi je bila vselej ta knjiga... — — — Zdaj bom brala še slovensko in še bolj domača mi bo. Kar nestrpnost čakam, da mi jo pošljete, mojo Dušico. In na ti-soče žena bi bilo tako nestrpnih, če bi jo poznale...»

Vidite tole pismo smo dobili. Veseli smo ga morda še bolj kakor žena, ki ga je napisala, knjige. Dokaz nam je, da smo bili na pravi poti, ko smo za naše žene izdali «Dušico Rožamarijo».

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto polvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

Opel. reg. 5. Br. 7006/38

DARMOL

JEDILNI LIST ZA TEDEN DNI

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Fižolova juha. 2. Zeljnate krpice. 3. Pečena jabolka.

Zvečer: Telečja pljuča. Močnati žličniki.

Torek.

Opoldne: 1. Paradižnikova juha z rižem. 2. Mesni kolač. Zeljnata solata s fižolom. 3. Jabolčni kompot.

Zvečer: Bazlamača s sirom.

Sreda.

Opoldne: 1. Koruzna juha. 2. Sardelni zrezki. Široki rezanci. Endivija.

Zvečer: Vampi s krompirjem.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha z rezanci. 2. Polpeti. Pražen krompir. Špinacija. 3. Čespljev kompot.

Zvečer: Krvavice. Kislo zelje. Krompir v oblicah.

Petek.

Opoldne: 1. Kislo zelje. Fižol. 2. Ocvrti koruzni žličniki. Kompot.

Zvečer: Liptavski sir. Čaj.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha z drobovim ponvičnikom (67). 2. Govedina. Krompir v prežganju (294). 3. Sadje.

Zvečer: Špageti z mesno omako.

Nedelja.

Opoldne: 1. Porova juha (37). 2. Gosja pečenka z vinskim zeljem. Krompirjev piré. 3. Kostanjev zvitek (418).

Zvečer: Jajčne omlete s šunkovim nadevom. Solata.

Številke v oklepaju pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskana jedila prinašamo recept.

Zeljnatke krpice.

Najprej zamesimo precej gosto testo za rezance iz 20 dkg pšenične moke,

**Zdrava koža
je lepa koža!**

Kdor se vsak dan umiva s Solea milom (ki vsebuje aktivni lecitin) in se nato nadrigne s Solea kremo (s kolesterolom, ki krepi kožo), varuje svojo kožo staranja in gub.

se medsebojno dopolnjujeta!

SOLEA
Milo in krema

2 jajc, žlice olja ali pa raztopljene masti in soli (torej brez vode). Iz tega testa napravimo potem dva hlebčka, ki naj pokrita počivata 20 minut. Nato hlebčka razvaljamo na deski (ki jo potresemo z moko samo toliko, kolikor je neogibno potrebno) v tenke mlince, ki jih, ko so toliko suhi, da se več ne prijemljejo prstov, zrežemo na majhne štirioglate krpice. Te kuhamo 8 minut v slanem kropu, jih odcedimo, močno polijemo z mrzlo vodo in postavimo, ko se odtečejo, na stran.

Medtem osnažimo majhno trdo zeljnato glavo, jo prerežemo v štiri dele in zrežemo na tenke rezance. Nato zelje posolimo in seseklamo z nožem. V kozici raztopimo na 6 dkg razbeljene masti 4 koščke sladkorja in jih zarumenimo ter medtem neprestano mešamo. Poleg pridenemo zvrhano žlico drobno sesekljanje čebule, ki jo malo oprazimo, nakar dodamo še sesekljano zelje, ščepec kumine, popra in napriko ter pražimo vse skupaj tako dolgo, da postane zelje svetlorjavo. Ako zelje še ni zadosti mehko, ga nekoliko

poškropimo z vodo in dušimo dalje. Ko je zelje zdušeno, mora biti suho (brez tekočine). Kuhanemu zelju pri- mešamo odcejene krpice in jih pogrejemo. Nazadnje polijemo to zmes z 1 do 2 žlicama mastne juhe ali pa vode, da postane sočnejša.

Mesni kolač.

Iz 50 dkg moke, žlice olja, mlačne slane vode in žlice kisa zamesimo vlečno testo, iz katerega naredimo potem štiri hlebčke. Vsak hlebček pomažemo po vrhu z oljem in jih potem pokrijemo. Ko hlebčki četrte ure počivajo, prvi hlebček na tenko razvlečemo, položimo v namazano pekačo, ob krajih obrežemo in denemo nanj plast nadeva. Prav tako razvlečemo tudi drugi in tretji hlebček ter namažemo na vsakega plast nadeva. Vsak mlinec poškropimo z mastjo ali z oljem. Četrta (vrhnja) mlinec pa pomažemo po vrhu z mastjo in z raztepenim jajcem. Kolač spečemo nato v pečici in ga razrežemo na četverkotne rezine.

*Če Vas nespečnost in zvi-
šan krvni tlak svarila,
tedaj pijte brezpogojno*

KAVO HAG

Samoprodaja za Ljubljano: Franc Golob
za Maribor: Pinter-Lenard

Nadev: Zmeljemo $\frac{1}{2}$ kg svinjine; na 3 žlicah masti zarumenimo pol glavice drobno sesekljanega čebule in dušimo na tem meso 15 minut ter ga denemo hladiti. Ko je meso hladno, ga osolimo, malo opopramo in mu primešamo 2 rumenjaka.

Bazlamača s sirom.

Vmešamo 12 dkg presnega masla, 3 rumenjake, 9 dkg stolčnega sladkorja, $\frac{2}{10}$ l pretlačenega sira in žlico soli, potem dodamo $\frac{3}{4}$ l mleka, 40 dkg moke in nazadnje sneg iz 3 beljakov. To zmes zlijemo v pekačo, v kateri smo razbelili mast ali pa presno maslo, in denemo v pečico. Ko je bazlamača pečena, polijemo po njej nekoliko osladkane smetane in jo postavimo že za trenutek v pečico.

Koruzna juha.

Dva velika krompirja operemo, olupimo, narežemo na drobne kocke in postavimo kuhati v $\frac{1}{2}$ l mrzle vode. Kuhamo ga tako dolgo, dokler ne prične razpadati. Potem mu pridenemo $\frac{1}{4}$ l sirotke in prevremo. Posebej premešamo 2 žlici koruzne mase s $\frac{1}{4}$ l sirotke in stresemo vse skupaj v juho. Zdaj scvrnemo 2 žlici na kocke zrezane prekajene

Vsem, ki se hočejo dobro odpočiti, na znanje, da je na žimnicah iz Masterlove žime najslajše spanje.

Predilnica za žimo

VILKO MASTERL

Stražišče pri Kranju

Zahtevajte brezplačne vzorce in ponudbe.

slanine in zabelimo z njo juho, ki jo nato osolimo in kuhamo še približno eno uro. Nazadnje zlijemo v juho žlico goste kisle smetane in jo še enkrat prevremo.

Sardelni zrezki.

Štiri enako velike telečje zrezke (nekako po 12 dkg) potolčemo in na robu zarežemo, da se, ko jih pečemo, ne skrčijo. Nato jih preslaninimo s tankimi koščki surove slanine, ki smo jih poprej potresli s soljo in poprom. Zrezke potem malo osolimo, potresemo na obeh straneh z moko in jih na 4 dkg razbeljene masti na hitro opečemo z obeh strani ter denemo na stran. V masti, na kateri so se pekli zrezki, opražimo na hitro zvrhano žličko nastrgane čebule in dve drobno sesekljeni sardeli ter pridenemo potem žličko paradižnikove mezge in 3—4 žlice kisle smetane. Ko vse to še enkrat prevre, denemo zrezke v omako, ki jo razredčimo z vodo, nakar dušimo zrezke v pokriti kozici počasi še 15—20 minut, dokler niso popolnoma mehki. (Po «Wiener Küche».)

Ocvrti koruzni žličniki.

V skledi naredimo testo iz $\frac{3}{4}$ l koruzne in $\frac{1}{4}$ l bele moke, iz 3 žličk sladkorja, 1 žličke soli, 2 jajc, 3 žlice smetane, soka in nastrganega olupka polovice pomaranče (ali žlice rumca) in 2 dkg kvasa, ki ga razpustimo v $\frac{3}{10}$ l mlačnega mleka. To testo stepamo s kuhaličico četrť ure. Potem pokrijemo skledo in denemo testo vzhajati. Ko je še enkrat toliko testa kakor prej, zajemamo z žlico žličnike, ki jih ocvremo na vroči masti z obeh strani, da porumene. Žličnike serviramo vroče, potresemo s sladkorjem in cimetom.

Gosja pečenka z vinskim zeljem.

Kos (75 dkg) osnažene gosi operemo z mrzlo vodo, ne da bi ga stiskali, obrišemo, odrgnemo krog in krog s soljo, tam, kjer ni kože, pa še potresemo z majeronom. Na gosjo počenko polijemo potem 2 žlici masti in 4 žlice vode, nakar jo porinemo v vročo pečico in z vseh strani lepo svetlorjavo zapečemo. Nato odlijemo večji del masti, ki se je med pečenjem nabrala, na ostanku masti pa zarumenimo srednjeveliko na drobno sesekljano čebulo, nakar pridenemo žlico sladkorja in ga raztopimo ter prilijemo potem nekoliko kisa. V to denemo zdaj 60 dkg presnega na drobno rezine narezanega belega zelja, ščepec kumine, soli, pol stroka zmečkane česna in dušimo zelje v lastnem soku, dokler ni na pol mehko. Nato denemo v zelje pečeno gos, ki smo jo poprej narezali na štiri kose, in zalijemo vse skupaj z $\frac{1}{4}$ l vode. Posebej zmečkamo 2 dkg presnega masla z zvrhano žličko moke, da dobimo testo, ki ga natrgamo v majhne kosmiče in vržemo na zelje. Posodo potlej pokrijemo in dušimo vse skupaj počasi do kraja. K pečenki serviramo kruhove ali pa krompirjeve cmoke.

(Po «Wiener Küche».)

Če je prstan zlat ali samo pozlačen, spoznamo po vtisnjem znaku. Tudi pravo Kneippovo sladno kavo spoznamo po sliki župnika na zavitku. Kneippova sladna kava v vrečah ali zavitkih brez slike župnika, kakor tudi odprta ne obstoja.

Zaprte vpliva na organizem. Preizkušeno sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je Darmol. Ogl. reg. S. Br. 15.244/13. VII. 1936.

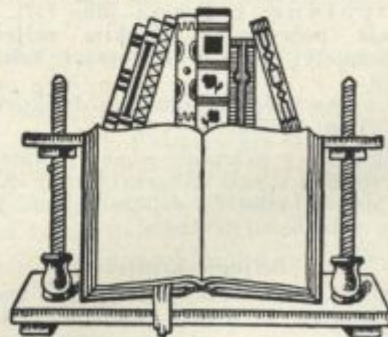
Poznavalci presojajo kavo po okusu in aromi — ne pa po vsebini kofeina. Tako vsebuje n. pr. najcenejša kava sveta (Liberia-Robusta) 2- do 3 krat toliko kofeina kakor pa fina kava Costarica. Kava Hag, ki je sestavljena samo iz izbranih najfinejših vrst, je brez kofeina — njeno kvaliteto, njen okus in njeno aromo pa cenijo poznavalci v 51 deželah sveta.

Harmonično in estetsko učinkuje dama, ki nosi steznik in nedrček, izdelan v salonu IRENA SALAJ, Ljubljana, Tyrševa 1-a.

Najlepši
okras sobe je

knjižna omara
z lepo in okusno
vezanimi

knjigami. Lepo vezavo,
od preproste do najfinejše, Vam pa oskrbi

knjigoveznica

Jože Žabjek
Ljubljana, Dalmatinova 10

Izdelava vsakovrstnih
trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh
drugih v to stroko
spadajočih del.
Lastni črtni stroj

Zbudite se MLAJŠI jutri zjutraj

NOVA HRANA ZA KOŽNO TKIVO
HRANI KOŽO
DOKLER SPITE.

*Presenetljiva iznajdba
nekega zdravnika*

S 60 leti gladka koža brez gub. Žene 50 let, ki so videti prav tako mlade kakor njih hčerke. Naj bi to na prvi mah zvenelo še tako čudno, danes je vendarle mogoče po presenetljivi iznajdbi dr. Stejskala, profesorja dunajskega vseučilišča. Gube nastajajo zaradi tega, ker tekom let kožno tkivo izgubi gotove vitalne hranilne elemente. Ti elementi se zdaj lahko nadomestijo. Dr. Stejskal je to dragoceno hrano kožnega tkiva pridobil iz skrbno izbranih mladih živali. Imenuje se »Biocel« in vsebovana je zdaj v rožnati kremi Tokalon, hranilu za kožo. Z uporabo te kreme se koža pomlajuje, brazde in gube pa naglo izginejo. Žene 50 let že v dobi nekaj tednov lahko postanejo na videz za 10 let mlajše. Z dan uporabljajte belo kremo Tokalon (brez masti). Ta krema razkrajja zajedalce, zožuje

razširjene znojnice ter napiavi najtemnejšo in najodpornjšo kožo gladko, belo in mehko. Uspešni rezultati so zajamčeni, sicer pa se denar vrne.

BREZPLAČNI VZOREC. Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5,- v poštinih znamkah za poštnino, omot in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug. Odio 16-M, Zagreb, Praška ul. 6.

KLIŠEJE

ENO- IN VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjstvih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjstvena knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—.

Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavniki: Ivan Ovsenik v Ljubljani.

Ha JESEN, DEŽ IN *blato*

45.-

3222—44809

Trajni in močni otroški polčevlji iz čvrstega usnja z gumastim podplatom. Št. 31—34 Din 49.—, št. 35—38 Din 59.—

39.-

58057—603

Lakirane gumene opanke. Najboljša in najcenejša obutev za poljedelce. Velika trpežnost, čvrstost, udobnost in nizka cena so prednosti teh opank. Za jesen in zimo najboljša obutev. Ženski Din 35.—, otroški Din 25.— in 29.— Din.

39.-

38325—611

Ženski polčevlji iz lak-gume s pojačanim oprstjem Vam bodo odlično služili za dež in blato.

89.-

1937—68822

Močni moški polčevlji za štrpaci. Narejeni so iz čvrstega boksa s prožnim podplatom.

69.-

3925—68805

Ženski polčevlji na trakce iz čvrstega boksa z gumenimi podplati, ki ne prepuščajo vode. Za gospodinje, ki mnogo hodijo, so ti čevlji najprimernejši.

89.-

0767—68801

Čevlji za delavce in poljedelce iz mastne kravine z neugonobivimi gumenimi podplati. Široka oblika omogoča lahko in udobno hojo.

Rata